

OLAĞANÜSTÜ HAL UYGULAMALARI

DURUM RAPORU 23 ŞUBAT 2017

İNSAN HAKLARI ORTAK PLATFORMU

insan
hakları
ortak
platformu

HYD
İHD
İHGD
UAÖ TÜRKİYE

İçindekiler

I. OHAL İlanı ve Yönetimi	3
Olağanüstü Hal İlanı	4
Olağanüstü Hal Koordinasyon Kurulu ve İl Büroları	4
Olağanüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnameleri ve TBMM Denetimi	4
OHAL Kapsamında Temel Hak ve Özgürlüklerin Kısıtlanması	6
Uluslararası İnsan Hakları Hukuku Açısından Olağanüstü Hal ve Yükümlülükler	6
Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi açısından derogasyon ve sınırları	7
Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi açısından “derogasyon” ve sınırları	8
II. OHAL TEDBİRLERİ: İHRAÇLAR	9
OHAL kapsamında yürütülen soruşturmalara ilişkin tedbirler	10
Kamu Görevinden İhraç Edilme	13
Kurumlara göre İhraç kararları usulleri	13
Kamu görevinden ve meslekten ihraç edilen kişilere karşı uygulanan ek tedbirler	14
Kamu görevinden ve meslekten ihraç edilenlerin kurumlara göre dağılımı	15
İhraç Kararlarının Kurum ve Kuruluşlara Göre Dağılımı	16
İçişleri Bakanlığından İhraçlar	21
Türk Silahlı Kuvvetlerinden İhraçlar	22
Adalet Bakanlığından İhraçlar	23
Yargı Kurumlarından İhraçlar	23
Anayasa Mahkemesi	24
Yargıtay Başkanlığı	25
Danıştay Başkanlığı	25
Sayıştay:	25
Hakim ve Savcılar Yüksek Kurulu	25
Milli Eğitim Bakanlığı: Öğretmen İhraçları	26
Yüksek Öğrenim Kurumlarından İhraçlar	28
Bursa İptal Edilen Yurtdışında Öğrenim Gören Öğrenciler	31
Araştırma Görevlilerinin Statüsünün Değiştirilmesi	31
İhraç Edilenlerin Doçentlik Başvuruları	31
III. OHAL TEDBİRLERİ: KAPATILAN KURUMLAR	32
Özel Sağlık ve Öğretim Kurumları, Yurt ve Pansiyonlar, Üniversiteler, Sendikalar	33
Kapatılan Basın, Yayın, Radyo, Televizyon ve Haber Ajansları	34
Kapatılan Dernekler	38
Kapatılan Vakıflar	41
Yerel Yönetimlere Yönelik Tedbirler	43
Kayyım kararları/yerel yönetimlerin merkezi yönetime devri	43
Kayyım ile İgili Yasal Düzenlemeler	45
IV. OHAL TEDBİRLERİNE KARŞI İTİRAZ YOLLARI	47
Anayasa Mahkemesine Başvuru	48

Danıştay Kararı	49
İdare Mahkemesine Başvurular	50
Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Başvurular	50
685 Sayılı KHK ile Kurulan OHAL İnceleme Komisyonu	53

I. OHAL İlanı ve Yönetimi

Olağanüstü Hal İlanı

15 Temmuz 2016 tarihinde yaşanan darbe girişiminin ardından Hükümet, Anayasanın 120'nci maddesi ile 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre, ülke genelinde 21 Temmuz 2016 tarihinden başlamak üzere bütün Türkiye'de üç ay süre ile Olağanüstü Hal ilan etti.

Bakanlar Kurulunun OHAL ilanına ilişkin aldığı karar (2016/9064) 21 Temmuz 2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 117. Birleşiminde onaylandı.

Bakanlar Kurulu'nun 5 Ekim 2016 tarihinde Olağanüstü halin 3 ay daha uzatılmasına ilişkin kararı 11 Ekim 2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 5. Birleşiminde onaylanarak 13 Ekim 2016 tarihinde Resmi Gazetede yayınlandı ve Olağanüstü Hal 19 Ekim 2016 tarihinden itibaren 3 ay daha uzatıldı.

Bakanlar Kurulu'nun OHAL'in ikinci kez uzatılmasına ilişkin 3 Ocak 2017 tarihli kararı aynı gün TBMM'nin 49. Birleşiminde onaylanarak 16 Nisan 2017 tarihine kadar uzatıldı.

Olağanüstü Hal Koordinasyon Kurulu ve İl Büroları

Olağanüstü Hal'e ilişkin olarak ilgili mevzuatta öngörülen görevleri koordine etmek üzere 23 Temmuz 2016 tarihinde 2016/17 sayılı bir Başbakanlık Genelgesi yayınlandı ve Olağanüstü Hal Koordinasyon Kurulu oluşturuldu. Başbakanın başkanlığında oluşturulan Kurulda Adalet Bakanı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, İçişleri Bakanı, Dışişleri Bakanı, Maliye Bakan, Milli Eğitim Bakanı, Milli Savunma Bakanı ve Başbakanlık Müsteşarı yer aldı. Genelgede Kurul tarafından alınan kararların; tüm bakanlık, kurum ve kuruluşlar tarafından süratle uygulamaya konulup gecikmeksizin sonuçlandırılacağı ve Olağanüstü hal uygulamasının illerdeki koordinasyonunun il valileri tarafından yerine getirileceği belirtildi.

08.03.1984 tarihli ve 18335 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Olağanüstü Hal Kurulu ve Büroların kuruluş ve Görevleri ile Yükümlülüklerin Karşılığının Tespiti ve Ödenmesi Hakkındaki Yönetmelik ve yönetmelikte yapılan değişiklikler¹ kapsamında 81 il ve ilçede Olağanüstü Hal Büroları oluşturuldu.

Olağanüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnameleri ve TBMM Denetimi

Anayasanın 121/3 maddesinde olağanüstü hal döneminde Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan Bakanlar Kuruluna olağanüstü halin gerekli kıldığı alanlarda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir. Bu maddeye göre Olağanüstü Hal Döneminde çıkarılan kararnamelerin, Resmî Gazetede yayımlandığı gün Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulması öngörülmüştür.

OHAL KHK'larının Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanmasına ilişkin süre ve usul, TBMM İçtüzüğünde belirlenmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün "**Olağanüstü hal ve sıkıyönetim kanun hükmündeki kararnamelerinin görüşülmesi**" üst başlığı altında düzenlenen 128'inci maddesinin birinci fıkrasında, Anayasa'nın 121 ve 122'nci maddeleri gereğince çıkarılan ve TBMM'ye sunulan kanun hükmünde kararnamelerin, Anayasa'nın ve TBMM İçtüzüğü'nün kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi için koyduğu kurallara göre komisyonlarda ve Genel Kurulda diğer kanun hükmünde kararnamelerle, kanun tasarı ve tekliflerinden önce, **ivedilikle en geç 30 gün içinde görüşülüp karara bağlanması** gerektiği düzenlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında ise komisyonlarda **en geç 20 gün içinde görüşmeleri**

¹ Bkz. Resmi Gazete, 23 Temmuz 2016," Olağanüstü Hal Kurulu ve Bürolarının Kuruluş ve Görevleri ile Yükümlülüklerinin Karşılığının Tespit ve Ödenmesi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" Bakanlar Kurulu Kararı No:2016/9066

tamamlanmayan KHK’lerin Meclis Başkanlığınca doğrudan doğruya Genel Kurul gündemine alınacağı belirtilmiştir.²

Olağanüstü Hal’in ilan edildiği 21 Temmuz 2016’dan 23 Şubat 2017 tarihine kadar yayınlanan KHK sayısı 21’e ulaşmıştır. KHK’ların tümü Bakanlar Kurulu tarafından aynı gün TBMM’ne gönderilmiş olmakla birlikte hiçbir komisyon öngörülen süre içinde görüşmelerini tamamlamamış ve TBMM Başkanlığına iade edilmiştir.

TBMM Genel Kurulunun gündemine alınan Kanun Hükmünde Kararnamelerin sadece 5’i TBMM Genel Kurulunda görüşülmüş ve onaylanmıştır.³

Kararname No	Resmi Gazetede Yayınlanma Tarihi	TBMM'ye gönderilme	TBMM Başkanlığı tarafından Komisyona gönderilme	Komisyonlardan Çıkış	Komisyon raporunun mevcudiyeti	Genel Kurulda Görüşme	Resmi Gazetede Kanun olarak Yayınlanma tarihi
KHK/667	23.07.2016	23.07.2016	25.07.2016	15.08.2016	Rapor vermedi	18.10.2016	29.10.2016
KHK/668	27.07.2016	27.07.2016	29.07.2016	19.08.2016	Rapor vermedi	8.11.2016	24.11.2016
KHK/669	31.07.2016	31.07.2016	5.08.2016	4.10.2016	Rapor vermedi	9.11.2016	24.11.2016
KHK/670	17.08.2016	17.08.2016	18.08.2016	17.10.2016	Rapor vermedi	gündemde	
KHK/671	17.08.2016	17.08.2016	18.08.2016	17.10.2016	Rapor vermedi	9.11.2016	24.11.2016
KHK/672	1.09.2016	1.09.2016	1.10.2016	22.10.2016	Rapor vermedi	Gündemde	
KHK/673	1.09.2016	1.09.2016	1.10.2016	22.10.2016	Rapor vermedi	Gündemde	
KHK/674	1.09.2016	1.09.2016	1.10.2016	22.10.2016	Rapor vermedi	10.11.2016	24.11.2016
KHK/675	29.10.2016	31.10.2016	3.11.2016	24.11.2016	Rapor vermedi	Gündemde	
KHK/676	29.10.2016	31.10.2016	3.11.2016	24.11.2016	Rapor vermedi	Gündemde	
KHK/677	22.11.2016	22.11.2016	28.11.2016	19.12.2016	Rapor vermedi	Gündemde	
KHK/678	22.11.2016	22.11.2016	28.11.2016	19.12.2016	Rapor vermedi	Gündemde	
KHK/679	6.01.2017	6.01.2017	16.01.2017	6.02.2017	Rapor vermedi	Gündemde	
KHK/680	6.01.2017	6.01.2017	16.01.2017	6.02.2017	Rapor vermedi	Gündemde	
KHK/681	6.01.2017	6.01.2017	16.01.2017	6.02.2017	Rapor vermedi	Gündemde	
KHK/682	23.01.2017	23.01.2017	27.01.2017	17.02.2017	Rapor vermedi	Gündemde	
KHK/683	23.01.2017	23.01.2017	27.01.2017	17.02.2017	Rapor vermedi	Gündemde	
KHK/684	23.01.2017	23.01.2017	27.01.2017	17.02.2017	Rapor vermedi	Gündemde	
KHK 685	23.01.2017	23.01.2017	27.01.2017	17.02.2017	Rapor vermedi	gündemde	
KHK 686	7.02.2017	8.02.2017	15.02.2017	Komisyon			
KHK 687	9.02.2017	9.02.2017	15.02.2017	Komisyon			

² İhtüzük için bkz. <https://www.tbmm.gov.tr/ictuzuk/ictuzuk.htm>

³ Bkz. https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/khk_sd.sorgu_yonlendirme

OHAL Kapsamında Temel Hak ve Özgürlüklerin Kısıtlanması

Anayasa'nın 15. Maddesinin birinci fıkrası, savaş, seferberlik, sıkıyönetim veya olağanüstü hallerde, **milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlâl edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde** temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabileceğini veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler" alınabileceğini düzenlemiştir.

Maddenin ikinci fıkrası ise, bu tür durumlarda dokunulmayacak temel hak ve özgürlükler alanını düzenlemiştir.

- kişinin yaşam hakkı, maddî ve manevî varlığının bütünlüğünün dokunulmazlığı
- kimsenin din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamayacağı ve bunlardan dolayı suçlanamaması;
- suç ve cezaların geçmişe yürütülememesi;
- suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimsenin suçlu sayılamaması.

Anayasanın 15'inci maddesinin birinci fıkrasına göre, olağanüstü hallerde yapılan düzenlemeler, önce **uluslararası hukukun genel ilkelerine**, sonra da **Türkiye'nin imzaladığı sözleşmelere** uygun olmak zorundadır.

Uluslararası İnsan Hakları Hukuku Açısından Olağanüstü Hal ve Yükümlülükler

Antlaşmalardan kaynaklanan insan hakları yükümlülüklerini askıya alma (derogasyon) Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 15. Maddesi ve Birleşmiş Milletler'in Medeni ve Siyasal Haklara ilişkin Uluslararası Sözleşmesi'nin (MSHUS) 4. Maddesinde hükme bağlanmıştır. Bu maddelerin her ikisi de ulusun yaşamını tehdit eden genel tehlike hali zamanlarında sözleşmelerde yer alan bazı yükümlülüklerden sapmaya olanak sağlamaktadır.

AİHS ve MSHUS çerçevesindeki askıya alma (derogasyon) haklarının kullanımının koşulları aşağıdaki gibi özetlenmiştir.⁴

- Yükümlülükleri askıya alma (derogasyon) hakkının kullanımı yalnızca acil durumlarda (harp ya da ulusun yaşamı tehdit eden diğer genel tehlike zamanı) talep edilebilir;
- Söz konusu yükümlülükleri askıya alma (derogasyon) hakkından yararlanan Devlet, kendi ulusal hukukun yanı sıra, ilan ve bildirim gereklilikleri gibi belirli usul koşullarına (bkz. AİHS, 15. Madde, 3. Fıkra; MSHUS, 4. Madde, 3. Fıkra) riayet etmek zorundadır;
- Devletin alacağı, yükümlülükleri açısından askıya alma (derogasyon) teşkil edecek tedbirler gerek kapsamı gerekse de süreleri açısından, "**yalnızca duruma ait zaruretlerin kati olarak gerektirdiği ölçü ve kapsamda**" olabilir ve bu tedbirlerin gerekliliği ve orantıllığı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) denetimine ve İnsan Hakları Komitesi (İHK) gözetimine tâbidir;
- Belirli haklar herhangi bir biçimde askıya alınamaz;
- Askıya alma (derogasyon) uygulamaları ayrımcı mahiyet arz edemez yahut Devletin uluslararası hukuk çerçevesindeki diğer yükümlülükleri ile tutarsız olamaz;
- Hâkim amaç, insan haklarının gerektiği ölçüde gözetilebildiği normal halin yeniden tesisinin temini olmalıdır.

⁴ [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2016\)037-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2016)037-e)

Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi açısından derogasyon ve sınırları⁵

Sözleşmenin 4. maddesinin 1. paragrafına göre, taraf Devletler alınan tedbirlerin ırk, renk, cinsiyet, dil, din ya da toplumsal kökene dayalı bir ayrımcılık içermemesi kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde olmak üzere, bu Sözleşme’ den doğan yükümlülüklerinden ayrılan tedbirler alabilir. Sözleşme'nin 26. maddesi veya ayrımcılık yasağına ilişkin diğer Sözleşme maddeleri (2. madde, 3. madde, 14. maddenin 1. paragrafı, 23. maddenin 4. paragrafı, 24. maddenin 1. paragrafı ve 25. madde) 4. maddenin 2. paragrafında yer alan *derogasyonun* mümkün olmadığı maddeler arasında olmasalar dahi, **ayrımcılık yasağının hiçbir şekilde askıya alınması kabul edilemeyecek yönleri de mevcuttur**. Özellikle, Sözleşme’ den doğan yükümlülüklerden ayrılan tedbirlerin alınması aşamasında, bireyler arasında farklılık gözetildiği hallerde, 4. maddenin 1. paragrafına uyum sağlanmalıdır.

Ek olarak, 4. maddenin 1. paragrafına göre, bu Sözleşme’ den doğan yükümlülüklerden ayrılan tedbirler, **uluslararası hukuktan kaynaklanan yükümlülüklerle ve özellikle uluslararası insancıl hukuka aykırı olmamalıdır**. Bir Devlet’in, Sözleşme’ den kaynaklanan yükümlülüklerini askıya alması veya bu yükümlülüklerden ayrılan tedbirler alması, taraf olduğu diğer bir uluslararası sözleşmenin ihlali veya genel bir uluslararası hukuk yükümlülüğünün ihlali sonucunu doğuruyorsa, 4. madde Sözleşme'nin bazı hükümlerinin *derogasyonunu* meşrulaştırmayacaktır.

Sözleşme'nin 4. maddesinin 2. paragrafı, *derogasyonun* mümkün olmadığı Sözleşme maddelerini açıkça belirtmiştir. *Derogasyonun* mümkün olmadığı maddeler şunlardır:

6. madde	Yaşama hakkı
7. madde	İşkence, zalimane, insanlık dışı ya da küçük düşürücü muamele ya da cezalandırmanın yasaklanması ve hiç kimsenin kendi özgür rızası olmadan tıbbi ya da bilimsel deneylere tabi tutulmaması
8. madde, 1. ve 2. paragraflar	Kölelik ve köle ticaretinin her şeklinin yasaklanması
11. madde	Bir kimsenin, sırf akitten doğan yükümlülüğünü yerine getiremediği gerekçesiyle hapsedilmesinin yasaklanması
15. madde	Ceza hukukunda, suç ve cezaların kanuniliği ilkesi, suç sayılan bir fiile, işlendiği zaman yürürlükte olan cezadan daha ağır ceza verilmemesi, fiilin işlenmesinden sonra yasalarda bu fiile karşılık daha hafif bir ceza öngörülecek olursa, fiili işleyene bu ikinci cezanın uygulanması
16. madde	Herkesin kanun önünde kişi olarak tanınma hakkı
18. madde	Herkesin düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne sahip olması

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesi, belirtilen düzenlemelerin 4. madde ile uyum içinde olup olmadığını denetleme görevine sahiptir. Komite'nin bu görevini yerine getirebilmesi için, taraf Devletler 40. madde çerçevesinde sundukları raporlarda, olağanüstü durumlarda kullanılan yetkilere ilişkin yasa ve uygulamalarla ilgili yeterli ve kesin bilgi vermelidir.

Bu kapsamda Türkiye, Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi yükümlülüklerinin kısıtlanabileceğine ilişkin bildirimini 21 Temmuz 2016 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine

⁵ BM İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 29: “Madde 4: OLAĞANÜSTÜ HALLERDE "DEROGASYONLAR”

yapılmış ve Sözleşmenin 2/3, 9 10, 12, 13, 14, 17, 19, 21, 22, 25, 26 ve 27. Maddelerindeki yükümlülüklerle yönelik kısıtlama yapılacağı bildirilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi açısından “derogasyon” ve sınırları

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 15. maddesi (olağanüstü hallerde yükümlülükleri askıya alma) Taraf Devletlerin hükümetlerine, istisnai koşullarda, Sözleşme kapsamındaki belirli hak ve özgürlükleri koruma yükümlülüklerini geçici, kısıtlı ve denetimli bir şekilde askıya alma imkânı sunmaktadır. Bu hükmün uygulanması, aşağıdaki usul ve esas koşullarına bağlıdır:

- askıya alma hakkına *yalnızca savaş zamanında veya ulusun varlığını tehdit eden başka bir genel tehlike halinde* başvurulabilir;
- Devlet, *yalnızca durumun kesinlikle gerektirdiği ölçüde*, Sözleşme’de öngörülen yükümlülüklerle aykırı tedbirler alabilir;
- Yükümlülüklerle aykırı tedbirler, *Devletin uluslararası hukuktan doğan başka yükümlülüklerine ters düşmemelidir*;
- Aykırı tedbirler alma hakkını kullanan her Devlet, *Avrupa Konseyi Genel Sekreterine konu hakkında tam bilgi verir*.
- Sözleşme’de öngörülen belirli haklar, yükümlülüklerle aykırı tedbir almaya izin vermez:*

Sözleşme’nin 15 § 2 maddesi, meşru savaş filleri dışında aşağıdaki hakların askıya alınamayacağını belirtmektedir.

2. madde	Yaşama hakkı
3. madde	İşkence, zalimane, insanlık dışı ya da küçük düşürücü muamele ya da cezalandırmanın yasaklanması ve hiç kimsenin kendi özgür rızası olmadan tıbbi ya da bilimsel deneylere tabi tutulamaması
4.Madde	Kölelik ve köle ticaretinin her şeklinin yasaklanması
7. Madde	Kanunsuz cezanın olmaması
Sözleşme’nin 6 No’lu Protokolü’nün 1. maddesi	Barış zamanında ölüm cezasının kaldırılması
13 No’lu Protokolü’nün 1. maddesi	Ölüm cezasının kaldırılması
7 No’lu Protokolü’nün 4. maddesine	Aynı suçtan iki kez yargılanmama ve cezalandırılmama hakkı

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi bağlamında Türkiye, Avrupa Konseyi’ndeki Daimî Temsilcisi kanalıyla Genel Sekretere yolladığı 21 Temmuz 2016 tarihli bir mektupla, 15 Temmuz’da karşılaştığı darbe girişimi ile ulusun yaşamına yönelik bir tehdidin oluştuğunu belirterek olağanüstü hal kanunu hakkında bilgi vermiş ve bu süreçte alınan önlemlerin AİHS’den kaynaklanan yükümlülüklerinin, sözleşme izin verdiği ölçüde, kısıtlanabileceğini bildirmiştir.

II. OHAL TEDBİRLERİ: İHRAÇLAR

Sayfa |
9

OHAL ilanından sonra alınan tedbirler, FETÖ/PDY örgütünün darbe girişimi ve bu örgütün diğer yasadışı faaliyetleri gerekçe gösterilerek 667 sayılı OHAL KHK'sı ile başlatılmış, ancak kapsam genişletilerek yeni bir tanım yapılmıştır.⁶ Bu tanımlama ceza ve disiplin mevzuatında olmayan yeni adli ve idari disiplin suçu tanımı getirerek, tüm muhalif kesimlere, aydın ve yazarlara, gazetecilere, hak savunucularına uygulanmaya başlanmıştır. Siyasal iktidar böylece hukuk güvenliği hakkını ortadan kaldırmıştır.

⁶ 667 sayılı KHK'da yapılan tanım: "terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilen kişi, kurum ve kuruluşlar"

OHAL Döneminde yayınlanan Kanun Hükmünde Kararnamelerde yer alan tedbirler aşağıdaki alanları kapsamıştır.

- Yürütülen soruşturmalara ilişkin tedbirler
- Kişilere yönelik tedbirler
- Kurumlara/kuruluşlara yönelik tedbirler
- Mevcut mevzuata yönelik değişiklikler

Bu tedbirlere ek olarak Valilikler, 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 11. maddesinin (m) bendi ile 14'üncü maddesinin (c) bendi hükümlerinin yanı sıra, İl İdaresi Yasasının 11. Maddesi ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasasının 17. Maddesine dayanarak gösteri yürüyüşleri, toplantı ve basın açıklaması gibi etkinlikleri yasaklayan tedbirler de aldılar.

Kanun Hükmünde Kararnameler kapsamında karar alan ve görevleri yerine getiren kişilerin bu görevleri nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai **sorumluluğu doğmayacağı** ve bu kapsamda alınan kararlar ve yapılan işlemler nedeniyle açılan davalarda **yürütmenin durdurulmasına karar verilemeyeceği** de hüküm altına alındı.

OHAL kapsamında yürütülen soruşturmalara ilişkin tedbirler

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ tarafından 22.11.2016 tarihinde Adalet Bakanlığı'nın 2017 bütçesi kapsamında yapılan görüşmeler sırasında sorulan sorulara verilen yanıtlar itibarıyla, haklarında FETÖ/PDY kapsamında işlem yapılmış şüpheli sayısının **92,607** olduğu ve bunların 36,951'inin tutuklandığı, tutuklu olanların 6288'ini askerler, 7516'sını emniyet görevlisi(polis) oluşturduğu bilgisi verilmiştir. Adalet Bakanı ayrıca, 3698 yargı mensubu hakkında işlem yapılmış olduğunu ve bunların 2410'unun tutuklu olduğunu da belirtmiş ve tutuklu sayısının 39.378 olduğunu belirtmiştir. ⁷ Ayrıca gözaltına alınanların 27.645'i de adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştır.

OHAL ilanının hemen ardından 23 Temmuz 2016 tarihinde yayınlanan 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 6. Maddesinde, ve 27 temmuz 2016 tarihinde yayınlanan 668 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3. Maddesinde olağanüstü halin devamı süresince 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar ve toplu işlenen suçlar bakımından yürütülen soruşturma ve kovuşturma usulleri tanımlanmıştır.

	KHK No	İçerik
Pasaport iptali	667	Madde 5: Haklarında işlem tesis edilenler ile aynı gerekçe ile haklarında suç soruşturması ya da kovuşturması yürütülenler
Gözaltı süresi	667-668	30 günü geçemez (Şüphelinin yakalama yerine en yakın hakim veya mahkemeye gönderilmesi için zorunlu süre hariç)
	684 (667 ve 668 sayılı kararnamede değişiklik)	Gözaltı süresi, şüphelinin yakalama yerine en yakın hâkim veya mahkemeye gönderilmesi için zorunlu süre hariç, yakalama anından itibaren yedi günü geçemez . Delillerin toplanmasındaki güçlük veya şüpheli sayısının çokluğu nedeniyle Cumhuriyet savcısı, gözaltı süresinin yedi gün süreyle uzatılmasına yazılı olarak emir verebilir. GEÇİCİ MADDE 1 – Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden önce, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap

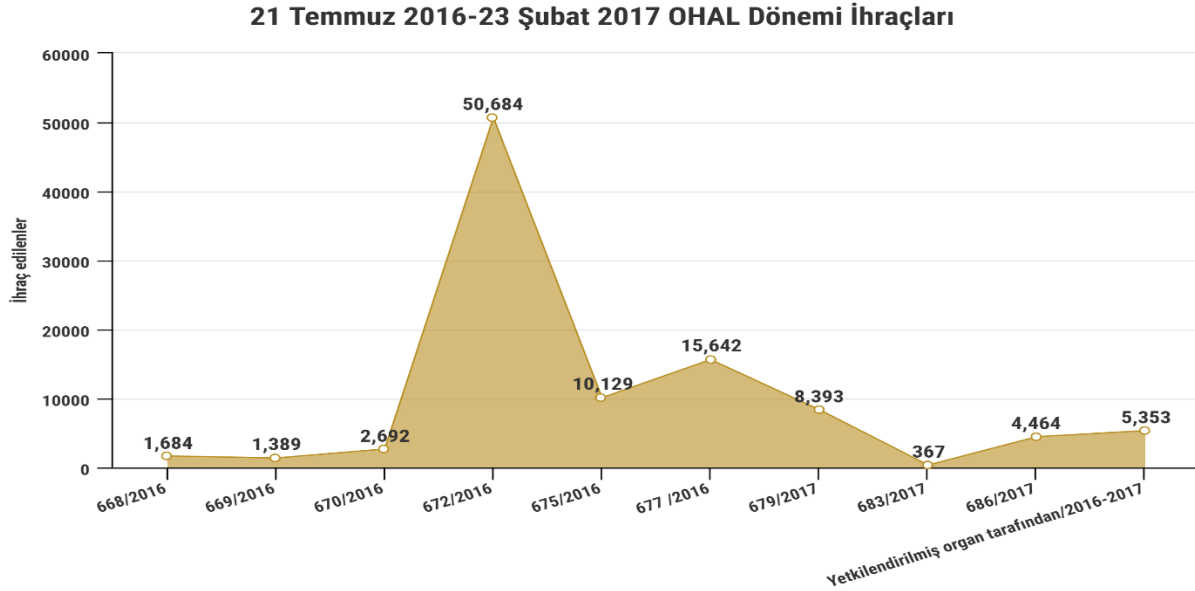
⁷ Bkz. https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1791, sh.91

		Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümlerinde tanımlanan suçlar, 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar ve toplu işlenen suçlar nedeniyle gözaltına alınan kişiler hakkında gözaltı süresi en çok otuz gün olarak uygulanır.
Gözaltında Avukata Erişim	668	Cumhuriyet savcısının kararıyla 5 gün süreyle gözaltındaki şüphelinin müdafii ile görüşmesi kısıtlanabilir. Bu zaman zarfında ifade alınamaz.
Müdafinin soruşturma dosyasına erişimi	668	Müdafinin dosya içeriğini inceleme veya belgelerden örnek alma yetkisi, soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek ise Cumhuriyet savcısının kararıyla kısıtlanabilir
Soruşturma yeri	668	Yürütülen soruşturmalarda Cumhuriyet savcısı bir soruşturma işlemine gerek görmesi halinde soruşturmanın yapıldığı yer sulh ceza hâkiminden de karar alabilir.
Yakalanan asker kişiler	667	Adli Kolluk görevlilerine teslim edilir
Tanık ifadelerinin alınması	667	Adli kolluk görevlileri tarafından da alınabilir
Tutuklama Kararlarının yerine getirilmesi	667	Asker kişiler hakkında verilen tutuklama kararları 5275 sayılı Yasanın 111. Maddesinde belirtilen ceza infaz kurumlarında yerine getirilir
Tutukluların avukatları ile görüşmesi	667	Cumhuriyet savcısının kararıyla • görüşmeler teknik cihazla sesli ya da görüntülü olarak kaydedilebilir • görüşmeleri izlemek amacıyla görevli hazır bulunabilir • tutuklunun avukatına ya da avukatın tutukluya verdiği belge veya belge örnekleri, dosyalar ve aralarında tutukluları kayıtlara el knulabilir • Görüşmelerin gün ve saatleri sınırlandırılabilir • Tutuklunun yaptığı görüşmenin belirtilen amaçla yapıldığının anlaşılması halinde görüşmeye derhal son verilir ve tutanak tutulur • Tutanak tutulması halinde Cumhuriyet savcısının istemiyle tutuklunun avukatı ile görüşmesi Sulh Ceza Hakimliğince yasaklanabilir. • Yasaklama kararı ardından Baro tarafından bildirilen yeni avukatın değiştirilmesi Cumhuriyet Savcısı tarafından istenebilir
Tutukluların Yakınları ile görüşmesi	667	Tutuklu olanlar belgelendirilmesi koşuluyla sadece eşi, ikici dereceye kadar kan ve birinci derece kayın hısımları ile vasisi veya kayyımı tarafından ziyaret edilebilir.
Tutukluların Haberleşme Hakkı	667	Tutuklu olanlar haberleşme hakkından ancak 15 günde bir ve belirtilen kişilerle sınırlı olarak 10 dakikayı geçmemek üzere yararlanabilirler
Kamu Görevlilerinin Kimlikleri	667	Tutukluların bulunduğu ceza infaz kurumlarında görev yapan kamu görevlileri tarafından düzenlenen tutanaklara ilgili görevlinin açık kimliği yerine sadece sicil numarası yazılır. Bu kişilerin ifadesine başvurulmasının gerektiği hallerde davetiye/çağrı kağıdı görevlinin işyeri adresine tebliğ edilir. Bu kişilere ait duruşma ve ifade tutanaklarında işyeri adres olarak gösterilir.
Müdafilik görevinin kısıtlanması	667	Hakkında bu maddede sayılan suçlar nedeniyle soruşturma ya da kovuşturma bulunması halinde müdafilik görevini üstlenmesi

		yasaklanabilir. Cumhuriyet Savcısının yasaklama talebi hakkında sulh ceza mahkemesi gecikmeksizin karar verir.
İfade alma, soruşturma ve duruşmada avukat mevcudiyetinin sınırlanması	667	Yürütülen soruşturma ve kovuşturmalarda, ifade alma, soruşturma veya duruşmada en çok 3 avukat hazır bulunabilir.
İddianame/İddianame yerine geçen belgenin okunması	667	Ceza mahkemelerinde duruşmanın başlamasından önce iddianame ya da iddianame yerine geçen belge okunur ya da özetlenerek anlatılır.
Tutukluluğa itiraz ve Tahliye talepleri	667	Tutukluluğun incelenmesi, tutukluluğa itiraz ve tahliye talepleri dosya üzerinden karar bağlanabilir.
	668	Tutukluluk kararına itiraz edilen sulh ceza hakimliği ya da mahkeme itirazı yerinde görürse kararını düzeltir; yerinde görmez ise en çok 10 gün içinde itirazı incelemeye yetkili olan mercie gönderir. Tahliye talepleri en geç 30'ar günlük sürelerle tutukluluğun incelenmesi ile birlikte dosya üzerinden karara bağlanır.
Yakalama Emrinin düzenlenmesi	668	Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet Savcısı tarafından da yakalama emri düzenlenebilir.
Kaçak konumundaki şüpheliler	668	Bu kişiler hakkında 5271 sayılı CMKnun 247 ve 248. Maddelerinin ikinci fıkraları uygulanmaz.
Konutta, İşyerinde ve kamuya açık olmayan kapalı alanlarda arama	668	Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde konutta, işyerinde ve kamuya açık olmayan kapalı alanlarda Cumhuriyet savcısının yazılı emriyle arama yapılabilir. Cumhuriyet savcısı hazır olmaksızın konut, işyeri veya diğer kapalı yerlerde arama yapabilmek için o yer ihtiyar heyetinden veya komşulardan bir kişi bulundurulur
Avukat bürolarında arama ve elkoyma	668	Avukat bürolarında hâkim kararıyla veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının yazılı emriyle, Cumhuriyet savcısının katılımı olmaksızın, adli kolluk görevlileri tarafından arama ve elkoyma yapılabilir. Arama ve elkoyma işlemi sırasında baro başkanı veya onu temsil eden bir avukat hazır bulundurulur; ancak, 5271 sayılı Kanunun 130 uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları uygulanmaz.
İletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması, gizli soruşturmacı görevlendirilmesi ve teknik araçlarla izleme tedbirlerinin alınması yetkisi	668	Hakim ya da gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet Savcısı tarafından karar verilebilir. Cumhuriyet Savcısı kararını 5 gün içinde görevli hakim onayına sunar. Hakim kararını 5 gün içinde açıklar, aksi halde tedbirler kendiliğinden kalkar.
Şüpheli, Sanık ve tanık arasındaki belgelere el koyma		Şüpheli veya sanık ile 5271 sayılı Kanunun 45 inci ve 46 ncı maddelerine göre tanıklıktan çekinebilecek kimseler arasındaki mektup ve belgelere, bu kimselerin nezdinde bulunsan bile elkonulabilir. h) Hâkim kararı olmaksızın yapılan elkoyma işlemi, beş gün içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını elkoymadan itibaren on gün içinde açıklar; aksi halde elkoyma kendiliğinden kalkar. ı) 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesi uyarınca yapılacak elkoymaya, maddenin birinci fıkrasında belirtilen rapor alınmadan, sulh ceza hâkimliğince karar verilebilir. Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısı da elkoymaya karar verebilir. Hâkim kararı olmaksızın yapılan elkoyma işlemi, beş gün içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını elkoymadan itibaren on gün içinde açıklar; aksi halde elkoyma kendiliğinden kalkar.

Kamu Görevinden İhraç Edilme

21 Temmuz 2016- 23 Şubat 2017 tarihlerini kapsayan OHAL döneminde toplam 100,797 kamu görevlisi için görev yaptıkları kamu kurumlarından ve meslekten ihraç edilme kararı verilmiştir. Hakkında ihraç kararı verilenlerin sadece 737'sinin hakkındaki ihraç kararı ve diğer tedbirler kaldırılmıştır.

Kamu görevinden ihraçlar herhangi bir yargı kararına dayanmaksızın 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede belirlenen usul ve verilen yetkilerle gerçekleştirilmiştir. İhraç edilen kamu görevlilerinin isimleri Kanun Hükmünde Kararnamelerin eklerindeki listelerle ya da yetkili kurumların web sitelerinde ilan edilmiştir.

Kurumlara göre İhraç kararları usulleri

667 sayılı KHK temelinde Tedbir kararı almaya yetkili Kurum	Tedbir uygulanacak olanlar
Yargı Kurumları	
Anayasa Mahkemesi Genel Kurulunun salt çoğunluğu ile	Anayasa Mahkemesi üyeleri
Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu	Yargıtay daire başkanı ve üyeleri
Danıştay Başkanlık Kurulu	Danıştay daire başkanı ve üyeleri
Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Kurulu	Hâkim ve savcılar
Sayıştay Başkanının başkanlığında, başkan yardımcıları ile Sayıştay Başkanı tarafından belirlenecek bir daire başkanı ve bir üyeden oluşan komisyon	Sayıştay meslek mensupları
Kamu görevlilerine ilişkin tedbirler (667 Nolu kararname – Madde 4)	
İlgili Kuvvet Komutanının teklifi, Genelkurmay Başkanının inhası, Milli Savunma Bakanının onayı	Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa tabi personel
Jandarma Genel Komutanının teklifi, İçişleri Bakanının onayı	Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununa tabi personel

Sahil Güvenlik Komutanının teklifi ve İçişleri Bakanının onayı	Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununa tabi personel
Valinin başkanlığında toplanan ve vali tarafından belirlenen kurulun teklifi üzerine İçişleri Bakanının onayı	Mahalli idareler personeli
Birim amirinin teklifi üzerine atamaya yetkili amirin onayıyla	Bakanlık ve ilgili veya ilişkili olmayan kurumlarda her türlü kadro, pozisyon ve statüde (işçi dahil) istihdam edilen personel
İlgili kurum veya kuruluşun en üst yöneticisi başkanlığında bağlı, ilgili veya ilişkili bakan tarafından oluşturulan kurulun teklifi üzerine ilgisine göre ilgili bakan onayıyla	657 sayılı Devlet Memurları Kanunu dışındaki diğer mevzuata tabi her türlü kadro, pozisyon ve statüde (işçi dahil) istihdam edilen personel
Yükseköğretim Kurulu Başkanının teklifi üzerine Yükseköğretim Kurulunun kararıyla	2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi personel

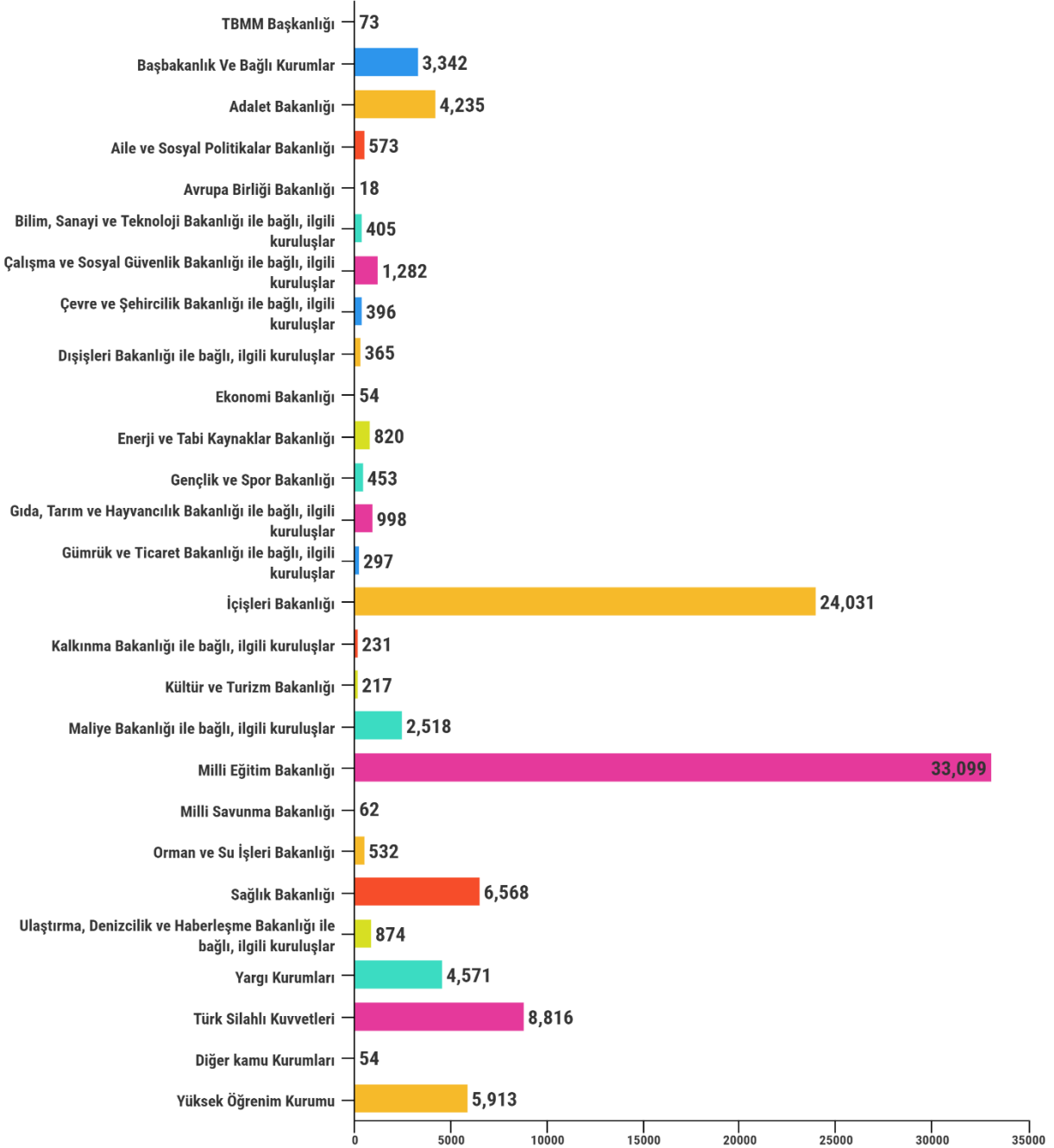
Kamu görevinden ve meslekten ihraç edilen kişilere karşı uygulanan ek tedbirler

- Mahkûmiyet kararı aranmaksızın, askeri rütbe ve memuriyetlerinin alınması
- Yeniden TSK'ya ve Jandarma, Sahil Güvenlik ve Emniyet Genel Müdürlüğü teşkilatlarına kabul edilmeme
- Bir daha kamu hizmetinde istihdam edilememe (doğrudan veya dolaylı olarak görevlendirilememe)
- Bu kişilerin uhdelerinde bulunan her türlü mütevellî heyet, kurul, komisyon, yönetim kurulu, denetim kurulu, tasfiye kurulu üyeliği ve sair görevlerinin sona ermesi
- Silah ruhsatları ve pilot lisanslarının iptal edilmesi
- Bu kişilerin oturdukları kamu konutlarından veya vakıf lojmanlarından on beş gün içinde tahliye edilmesi
- Bu kişilerin özel güvenlik şirketlerinin kurucusu, ortağı ve çalışanı olamamaları
- Pasaportların iptali (hususî damgalı ve diğer)
- 15/7/2016 tarihinden sonra milli güvenlik gerekçesiyle görevden uzaklaştırılan kamu görevlileri hakkında ilgili mevzuatında öngörülen **soruşturma açma sürelerinin** olağanüstü hal süresince **uygulanmaması** (KHK 669- M.3(1))
- 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3.üncü ve 4.üncü maddeleri kapsamında kamu görevinden çıkarılanlar, uhdelerinde taşımış oldukları büyükelçi, vali gibi unvanları ve yüksek mahkeme başkan ve üyeliği, müsteşar, hâkim, savcı, kaymakam ve benzeri meslek adlarını ve sıfatlarını kullanamazlar ve bu unvan, sıfat ve meslek adlarına bağlı olarak sağlanan haklardan yararlanamazlar. (KHK 670)

Kamu görevinden ve meslekten ihraç edilenlerin kurumlara göre dağılımı

Toplam ihraçların %32,8'i Milli Eğitim Bakanlığında, %23,8'i İçişleri Bakanlığında, %8,8'i Türk Silahlı Kuvvetlerinde, %6,5'i Sağlık Bakanlığında, %5,9'u Yüksek Öğrenim Kurumunda, %4,5'i yargı kurumlarında, %4,2'si Adalet Bakanlığında ve %3,3'ü Başbakanlığa bağlı kuruluşlarda gerçekleşti.

21 Temmuz 2016-23 Şubat 2017: İhraç edilenlerin Kurumlara Göre Dağılımı

İhraç Kararlarının Kurum ve Kuruluşlara Göre Dağılımı

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı	Kanun Hükmünde Kararname		Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	675			
Toplam	41	32	73	4	69

Sayfa |
16

BAŞBAKANLIK VE BAĞLI KURUMLAR	Kanun Hükmünde Kararname						Kurum kararı ile	Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	İhraç Kararı değişmeyen
	672	675	677	679	683	686				
Başbakanlık Merkez Teşkilatı	302			4				306	0	306
Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı	62		14					76	3	73
Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu	5	1		1				7	0	7
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu	116	8		19	2			145	0	145
Basın Yayın ve Enformasyon GM	11	28		7				46	2	44
Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı	67	12						79	0	79
Diyanet İşleri Başkanlığı	1519	249	94	135				1997	109	1888
Radio ve Televizyon Üst Kurulu	29			2				31	0	31
Sermaye Piyasası Kurulu	30	7				1		38	0	38
Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu	12				3			15	0	15
Toplu Konut İdaresi Başkanlığı	12					2		14	0	14
Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı	10		1		1			12	1	11
Türkiye Kalkınma Bankası	14							14	0	14
Türkiye Radyo Televizyon Kurumu	312		45			80		437	2	435
Vakıflar Genel Müdürlüğü	26	4				2		32	1	31
Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı	3	1		2				6	1	5
Milli İstihbarat Teşkilatı							87	87	0	87
Toplam	2530	310	154	170	6	85	87	3342	119	3223

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI	Kanun Hükmünde Kararname			Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	677	679			
Bakanlık Personeli	439	131	3	573	10	563
Toplam	439	131	3	573	10	563

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI	Kanun Hükmünde Kararname			Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	675	686			
Bakanlık	4	2	3	9	0	9
Akreditasyon Kurulu	5	1		6	0	6
AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı	3			3	0	3
Toplam	12	3	3	18	0	18

BİLİM, SANAYİ ve TEKNOLOJİ BAKANLIĞI İLE BAĞLI, İLGİLİ KURULUŞLAR	Kanun Hükmünde Kararname			Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	675	679			
Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	62	30	10	102	2	100
KOSGEB	71			71	0	71
Türk Patent Enstitüsü	13		1	14	0	14
Türk Standartları Enstitüsü	13	32	5	50	0	50
Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu	167	1		168	0	168
Toplam	326	63	16	405	2	403

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İLE BAĞLI, İLGİLİ KURULUŞLAR	Kanun Hükmünde Kararname		Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	679			
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (Çaşgem ve Merkez Teşkilatı)	39	53	92	0	92
Devlet Personel Başkanlığı	11	3	14	0	14
Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı	605	261	866	41	825
Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü	130	180	310	0	310
Toplam	785	497	1282	41	1241

ÇEVRE ve ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI İLE BAĞLI, İLGİLİ KURULUŞLAR	Kanun Hükmünde Kararname				Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	675	679	683			
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	90	48	13	1	152	4	148
İller Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü	42			2	44	0	44
Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü	120	52	18	10	200	9	191
Toplam	252	100	31	13	396	13	383

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI İLE BAĞLI, İLGİLİ KURULUŞLAR	Kanun Hükümünde Kararname			Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	675	686			
Bakanlık	215	102	48	365	0	365
Toplam	215	102	48	365	0	365

EKONOMİ BAKANLIĞI Bakanlık	Kanun Hükümünde Kararname		Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	686			
	39	15	54	0	54
Toplam	39	15	54	0	54

ENERJİ VE TABİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	Kanun Hükümünde Kararname				Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	675	677	679			
Bakanlık	40	10	3	2	55	0	55
Boru Hatları ile Petrol Taşıma Aő Genel Müdürlüğü	25		12	8	45	0	45
Botaő International Limited şirketi	9		4	1	14	0	14
Elektrik Üretim Aő Genel Müdürlüğü	109		1	11	121	0	121
Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu	57		5		62	1	61
Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	51		5	1	57	0	57
Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü	37		4	2	43	0	43
Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanlığı	20			5	25	0	25
Türkiye Elektrik Dağıtım Aő Genel Müdürlüğü	8		2	4	14	0	14
Türkiye Elektrik İletim Aő Genel Müdürlüğü	159		13	14	186	1	185
Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Aő Genel Müdürlüğü	2		1		3	0	3
Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü	54		11	3	68	0	68
Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğü	61		3	12	76	0	76
Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım Aő (TPPD)	6		2	1	9	0	9
Türkiye Taő Kömürü Kurumu Genel Müdürlüğü	30		7	5	42	0	42
Toplam	668	10	73	69	820	2	818

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	Kanun Hükümünde Kararname				Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	675	677	679			
Bakanlık	69	10	6	23	108	0	108
Spor Genel Müdürlüğü	138	8	2	46	194	1	193
Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu	113	18	5	15	151	0	151
Toplam	320	36	13	84	453	1	452

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI İLE BAĞLI, İLGİLİ KURULUŞLAR	Kanun Hükmünde Kararname			Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	675	679			
Gıda, Tarım Ve Hayvancılık Bakanlığı ile Bağlı, İlgili Kuruluşlar	733	172	93	998	10	988
Toplam	733	172	93	998	10	988

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İLE BAĞLI, İLGİLİ KURULUŞLAR	Kanun Hükmünde Kararname			Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	675	679			
Gümrük ve Ticaret Bakanlığı	149	19	114	282	0	282
Rekabet Kurumu	15			15	0	15
Toplam	164	19	114	297	0	297

KALKINMA BAKANLIĞI İLE BAĞLI, İLGİLİ KURULUŞLAR	Kanun Hükmünde Kararname				Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	675	679	683			
Kalkınma Bakanlığı	65				65	0	65
Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	1				1	0	1
Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	12				12	0	12
Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	1				1	0	1
İstanbul Kalkınma Ajansı		7	2		9	0	9
Türkiye İstatistik Kurumu	118	23		2	143	1	142
Toplam	197	30	2	2	231	1	230

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	Kanun Hükmünde Kararname				Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	675	679	686			
Bakanlık	175	11	15	16	217	31	186
Toplam	175	11	15	16	217	31	186

MALİYE BAKANLIĞI İLE BAĞLI, İLGİLİ KURULUŞLAR	Kanun Hükmünde Kararname				Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	677	679	683			
Maliye Bakanlığı	829	389	47		1265	45	1220
Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü	16		9		25	0	25

Gayrimenkul Aş Genel Müdürlüğü (ÖİB)	1				1	0	1
Gelir İdaresi Başkanlığı	813	64	310		1187	48	1139
Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu	2		2	1	5	0	5
Kamu İhale Kurumu	11				11	1	10
Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü	7		2		9	0	9
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı	14		1		15	0	15
Toplam	1693	453	371	1	2518	94	2424

MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	Kanun Hükmünde Kararname				Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	675	677	679			
Bakanlık			3	4	7	0	7
Makine Kimya Endüstrisi			15	13	28	0	28
Akaryakıt İkmal-Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığı			5		5	0	5
Savunma Sanayi Müsteşarlığı	15	7			22	0	22
Toplam	15	7	23	17	62	0	62

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI	Kanun Hükmünde Kararname				Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	675	677	679			
Bakanlık	337	83	52	60	532	3	529
Toplam	337	83	52	60	532	3	529

SAĞLIK BAKANLIĞI	Kanun Hükmünde Kararname					Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	675	677	679	683			
Bakanlık	2018	2774	752	838	186	6568	101	6467
Toplam	2018	2774	752	838	186	6568	101	6467

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK ve HABERLEŞME BAKANLIĞI İLE BAĞLI, İLGİLİ KURULUŞLAR	Kanun Hükmünde Kararname			Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	670	672	679			
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı		72	3	75	11	64
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu	196			196	0	196
Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müd.		124		124	24	100
Karayolları Genel Müdürlüğü		138		138	14	124
Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü		23		23	2	21
Posta ve Telgraf Teşkilatı Aş Genel Müd.		35	34	69	0	69

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü		18		18	1	17
TCDD Genel Müd.		167		167	0	167
Türkiye Demiryolları Mak. San. Aş Genel Müd.		15		15	0	15
Türkiye Denizcilik İşletmeleri Aş Genel Müd.		1		1	0	1
Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii Aş		4		4	0	4
Türkiye Vagon Sanayii Aş Genel Müd.		2	1	3	0	3
TÜRKSAT Aş Genel Müdürlüğü		36	5	41	0	41
Toplam	196	635	43	874	52	822

Diğer Kamu Kurumları	Kanun Hükmünde Kararname					Kurum kararı ile	Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	675	679	683	686				
Kamu Denetçiliği Kurumu						21	21	12	9
Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği		1					1	0	1
Ölçme, Seçme Yerleştirme Başkanlığı (ÖSYM)	10	3		2			15	0	15
Yüksek Seçim Kurulu			1		10		11	0	11
Şeker Fabrikaları Genel Müdürlüğü			6				6	0	6
Toplam	10	4	7	2	10	21	54	12	42

İçişleri Bakanlığından İhraçlar

21 Temmuz 2016-23 Şubat 2017 OHAL döneminde İçişleri Bakanlığı bünyesinde görev yapan 24031 personel için ihraç kararı verildi. Bu dönemde sadece 21 kamu personeli hakkındaki ihraç kararı kaldırıldı.

İhraç edilen personelin %86'sını farklı kademelerdeki polisler oluşturdu.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	Kanun Hükmünde Kararname					Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	677	679	683	686			
Bakanlık personeli	369	347		134	49	899	8	891
Göç İdaresi Genel Müdürlüğü	31			23		54	0	54
Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı	10					10	0	10
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü		2349				2349	1	2348
Emniyet Genel Müdürlüğü	7669	7586	2687		417	20719	12	20707
Toplam	8079	10282	2687	157	466	24031	21	24010

Emekli Polislere İlişkin tedbirler

Emniyet Genel Müdürlüğü'nden OHAL döneminden önce resen ya da isteğe bağlı olarak emekli olan ve meslekten çıkarılan toplam **1140 emniyet mensubu** hakkında da "FETÖ/PDY terör örgütüne aidiyeti, iltisakı veya irtibatı olduğu" gerekçesiyle tedbir kararı alındı.

Bu kişilerin rütbeleri alındı. Bu kişilerin görev yaptıkları teşkilata ve kamu görevlerine yeniden kabul edilmeyecekleri, doğrudan veya dolaylı görevlendirilemeyecekleri; uhdelerinde taşımış oldukları mesleki unvanları ve sıfatlarını kullanamayacakları ve bu unvan ve sıfatlarına bağlı olarak sağlanan haklardan yararlanamayacakları hüküm altına alındı (670 ve 679 sayılı KHK'ler). Ayrıca, bu kişilerin uhdelerinde bulunan her türlü mütevellî heyet, kurul, komisyon, yönetim kurulu, denetim kurulu, tasfiye kurulu üyeliği ve sair görevlerinin de sona ermiş sayılacağı, silah ruhsatları, emekli polis kimlikleri, gemi adamlığına ilişkin belgeleri, pilot lisansları ve ilgili pasaport birimlerince pasaportlarının iptal edileceği de hüküm altına alındı. Bu kişilerin özel güvenlik şirketlerinin kurucusu, ortağı ve çalışanı olamayacakları da hüküm altına alındı.

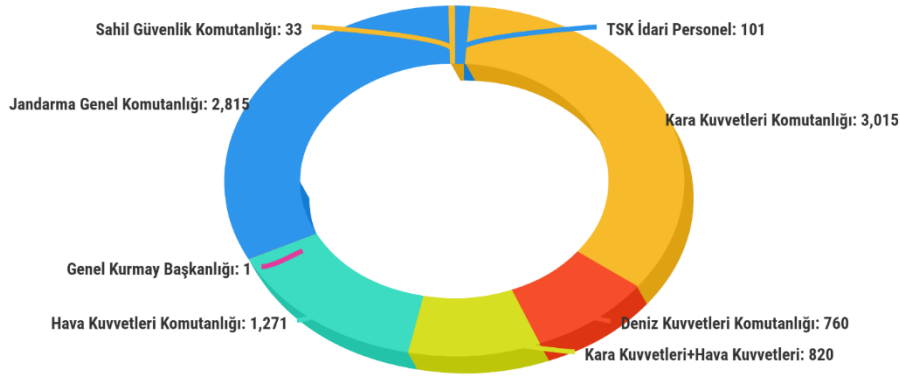
Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Koruma Komutanlığı'nın İçişleri Bakanlığına Bağlanması

Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik komutanlığı, 27 Temmuz 2016 tarihinde yayınlanan 668 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede yapılan bir düzenleme ile İçişleri Bakanlığına bağlandı. Her iki komutanlıktan ihraç edilenler ilgili bilgi TSK tablosu içinde verilmiştir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinden İhraçlar

20 Temmuz 2016- 17 Şubat 2017 döneminde kanun hükmünde kararnamelere ekli listeler ve TSK kurumlarının 667 Nolu kararnameye dayanarak kendi yetkileri ile ihraç ettikleri kişi sayısı 8816'ya ulaştı. İhraç edilen bu kişilerin sadece 41'i hakkında verilen ihraç kararı geri alındı.

21 Temmuz 2016-23 Şubat 2017 OHAL Dönemi: Türk Silahlı Kuvvetlerinden İhraçlar

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ	Kanun Hükmünde Kararnameler								Kurum kararı ile	Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	668	669	670	672	675	677	679	686				
TSK İdari Personel					101					101	41	60
Kara Kuvvetleri Komutanlığı	1069	193	59			1259	435			3015	0	3015

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı	154		23			391	160		32	760	0	760
Kara Kuvvetleri+Hava Kuvvetleri									820	820	0	820
Hava Kuvvetleri Komutanlığı	461		30			338	168		274	1271	0	1271
Genel Kurmay Başkanlığı							1			1	0	1
Jandarma Genel Komutanlığı		1196		323		403		893		2815	0	2815
Sahil Güvenlik			24	2			4	3		33	0	33
Toplam	1684	1389	136	325	101	2391	768	896	1126	8816	41	8775

Adalet Bakanlığında İhraçlar

21 Temmuz 2016-23 Şubat 2017 OHAL döneminde Adalet Bakanlığı bünyesinde görev yapan 4235 personel hakkında ihraç kararı alındı.

İhraç edilenlerin %45'ini (1905) mahkemelerde zabıt katipliği yapan personel, %27'sini infaz ve koruma memurları (1149) oluşturdu. Adli tıp kurumundan en az 65 adli tıp uzmanı, mühendis, teknisyen ve uzman ihraç edildi. Ayrıca en az 172 öğretmen, sosyolog, pedagog ve sosyal çalışmacı, 23 cezaevi müdürü, 38 Adli yargı hakim adayı ve 27 Adalet uzmanı ve yardımcısı da ihraç edilenlerin arasında yer aldı.

ADALET BAKANLIĞI	Kanun Hükmünde Kararname		Toplam	İhraç kararı kaldırılanlar	Genel Toplam
	675	679			
Bakanlık Personeli	2534	1699	4233	0	4233
Adalet Akademisi		2	2	0	2
Toplam	2534	1701	4235	0	4235

Yargı Kurumlarından İhraçlar

21 Temmuz 2016-23 Şubat 2017 tarihleri arasında yargı kurumlarından toplam 4571 kamu görevlisi hakkında ihraç kararı verildi. İdari kadrolarda çalışanlar Kanun Hükmünde Kararnameler yoluyla, hakim ve savcılar ise yetkilendirilmiş organlar tarafından ihraç edildiler. İhraç edilen hakim ve savcıların sadece 78 hakkında ihraç kararı kaldırıldı.

YARGI KURUMLARI	Kanun Hükmünde Kararnameler					Yetkili Organ tarafından ihraç	İhraç kararı kaldırılan	Toplam
	672	675	677	679	686			
Anayasa Mahkemesi						39		39

Hakim ve Savcılar Yüksek Kurulu (idari personel)			15					15
Hakim ve Savcılar						3886	78	3806
Yargıtay Başkanlığı (idari personel)		183			10			193
Danıştay Başkanlığı	83			8				91
Askeri Yargı Üyeleri						194		194
Sayıştay Başkanlığı	84	69						153
Toplam	167	252	15	8	10	3892		4493

Anayasa Mahkemesi

23/7/2016 tarihli ve 29779 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe giren 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname’nin “Yargı mensupları ile bu meslekten sayılanlara ilişkin tedbirler” başlıklı 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan “Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilen Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında Anayasa Mahkemesi Genel Kurulunun salt çoğunluğunca... meslekte kalmalarının uygun olmadığına ve meslekten çıkarılmalarına karar verilir.” hükmü uyarınca Anayasa Mahkemesi Genel Kurulunun 4/8/2016 tarihli toplantısında 2 Anayasa Mahkemesi Üyesinin meslekte kalmalarının uygun olmadığına kanaat getirilmiş ve meslekten çıkarılmalarına oybirliğiyle karar verilmiştir.⁸

“95. Anayasa Mahkemesi Genel Kurulunca yapılacak değerlendirmede dikkate alınmak üzere Üyeler Alparslan ALTAN ve Erdal TERCAN’ın yazılı savunmaları alınmıştır. Anılan üyeler savunmalarında FETÖ/PDY ile herhangi bir bağlarının bulunmadığını beyan etmişler; yöneltelen suçlamayla ilgili somut bilgi ve belgeler kendilerine sunulduktan sonra yeniden savunma imkânı verilmesini, isimlerini belirttikleri bazı tanıkların dinlenilmesini talep etmişlerdir.

96. 667 sayılı KHK kapsamında yapılacak değerlendirme, adli suç veya disiplin suçu niteliğindeki somut bir eylemin soruşturulması mahiyetinde olmayıp Anayasa Mahkemesi Üyelerinin belli bir yapıyla herhangi bir bağlarının olup olmadığına ilişkin kanaatin oluşturulacağı bir süreci ifade etmektedir. Dolayısıyla KHK’nın amacı ve tedbirin niteliği ile somut olayın özellikleri birlikte dikkate alındığında ilgili üyeler hakkında mevcut bilgi ve belgelere göre değerlendirme yapılması gerekmektedir.

97. Anayasa Mahkemesi Genel Kurulunun, Üyeler Alparslan ALTAN ve Erdal TERCAN hakkında 667 sayılı KHK’nın 3. maddesi uyarınca yapacağı değerlendirme, anılan üyelerin MGK’ca devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplardan MGK kararlarında ifade edildiği şekliyle (bkz. § 18) “Paralel Devlet Yapılanması” ile “üyelik”, “mensubiyet”, “iltisak” veya “irtibat” şeklinde herhangi bir bağlarının olup olmadığına ilişkindir. Yukarıda ifade edildiği üzere bu değerlendirme için Genel Kurulun salt çoğunluğunda anılan üyelerle ilgili oluşacak “kanaat” yeterlidir.

98. Somut olayın yukarıda ifade edilen özellikleri, anılan yapı ile ilgileri olduğuna dair sosyal çevre bilgisi ve Anayasa Mahkemesi Üyelerinin zaman içinde oluşan ortak kanaatleri birlikte dikkate alınarak, Üyeler Alparslan ALTAN ve Erdal TERCAN’ın KHK’nın 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası kapsamında söz konusu yapı ile meslekte kalmalarıyla bağdaşmayacak nitelikte bağlarının olduğu değerlendirilmiştir.

99. Durumları bu şekilde değerlendirilen üyelerin, temel görevi demokratik anayasal düzen ile temel hak ve hürriyetleri korumak olan Anayasa Mahkemesinde görev yapmaya devam etmesinin yargının güvenilirliğini ve saygınlığını da zedeleyeceği açıktır.”

⁸ <http://kararlaryeni.anayasa.gov.tr/Karar/Content/717f7c20-b696-4379-84f6-dfb568f8844a?excludeGerekce=False&wordsOnly=False>

Anayasa Mahkemesi tarafından alınan bu karar ilk olup Hükümete cesaret vermiş, birçok hukuk dışı olarak değerlendirdiğimiz uygulamanın önünü açmıştır.

Mahkeme, 31 Aralık 2016 tarihli basın açıklaması ile Anayasa Mahkemesi Başkanlığınca 22.7.2016 tarihli ve 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin 4. maddesi kapsamında daha önce açığa alınan toplam altmış sekiz (68) personel hakkında yürütülen soruşturma sonucunda; **1 kadrolu raportör ve 36 idari personel olmak üzere 37 personelin kamu görevinden çıkarılmasına**, 2 raportör yardımcısı ile 13 idari personel hakkında açığa alma tedbirinin kaldırılmasına ve geri kalanlara ilişkin soruşturmanın devam etmesine karar verildiğini duyurdu.

Yargıtay Başkanlığı

129'u zabıt katibi olmak üzere 183 çalışan kurumdan ihraç edildi.

Danıştay Başkanlığı

Danıştay'dan ihraç edilen 91 kişinin yarısından fazlasını zabıt katipleri oluşturdu.

Sayıştay:

Sayıştay'dan 36 baş denetçi, 63 uzman denetçi, 52 denetçi ve denetçi yardımcısı ile 2 teknisyen olmak üzere toplam 153 çalışan ihraç edildi.

Hakim ve Savcılar Yüksek Kurulu

Hakim ve Savcılar Yüksek Kuruluna verilen yetkiyle alınan ihraç kararları ile farklı konumlardaki toplam 3886 hakim ve savcı ihraç edildi. HSYK, 29 Kasım 2016 tarihinde 2016/434 -ek karar ile 78 hakim ve savcının mesleğe dönmesine karar verdi.⁹ **3808** hakim ve savcının ihraç kararı devam ediyor.

HSYK Kararları	2016/426	2016/428	2016/430	2016/440	2017/35	Toplam
HSYK karar tarihi	24.08.2016	31.08.2016	4.10.2016	15.11.2016	13.02.2017	
Hakim	1499	306	36	132	151	2124
Cumhuriyet Savcısı	895	158	22	44	55	1174
Yargıtay Cumhuriyet Savcısı	1	1				2
Yargıtay Tetkik hakimi	223	49	5	20	17	314
Danıştay Tetkik Hakimi	228	28	3	6	4	269
Yüksek Müşavir	1					1
Kurul Müfettişi		1		1		2
Toplam	2847	543	66	203	227	3886
İhraç kararı geri alınan						78

HSYK, 29 Aralık 2016 tarih ve 2016/446 sayılı kararı ile 233 itiraz başvurusunu reddetti¹⁰. HSYK verdiği ret kararında incelemesine esas oluşturan unsurları sıraladı:

“Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Kurulunun, 667 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin 3'üncü maddesi uyarınca yapacağı değerlendirmenin

⁹ Bkz. http://www.hsyk.gov.tr/DuyuruOku/957_meslekten-cikarma-kararlarina-yonelik-yeniden-inceleme-sonuclari.aspx

¹⁰ Bkz. http://www.hsyk.gov.tr/Eklentiler/files/Yeniden_inceleme_30-12-2016.pdf

adli suç ya da disiplin suçu niteliğindeki somut bir eylemin soruşturması niteliğinde olmadığı, Hakim ve Cumhuriyet savcılarının Milli Güvenlik Kurulunca devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplardan Milli Güvenlik Kurulu kararlarında ifade edildiği şekliyle " Paralel Devlet Yapılanması" ile " üyelik", " mensubiyet", "iltisak" veya " irtibat" şeklinde herhangi bir bağlantılarının bulunup bulunmadığına ilişkin olduğunu belirtmektedir.

- bu kapsamda ilgililerin mesleğe kabulleri ile başlayan, eğitim merkezi ve Türkiye Adalet Akademisindeki faaliyetleri , hizmet içi eğitim ve yabancı dil eğitimlerine katılımlarına, yurtdışına gönderilmelerine, özel yetkili savcılıklara veya mahkemelere yahut idari görevlere atanmalarına ilişkin bilgiler
- Bu görevlendirmelerde ve yine bir silah olarak kullanılan özel yetkili mahkemelere hakim veya unvanlı olarak, Teftiş Kurulu Başkanlığına, başkan, başkan yardımcısı veya müfettiş sıfatıyla, idari kurumlara tetkik hakimi, daire başkanı veya yardımcısı, genel müdür veya yardımcısı sıfatıyla v.s. şeklinde yapılan atamalarda dikkate alınan kriterler,
- Özlük dosyalarındaki bilgi ve belgeler,
- Sosyal medya hesaplarındaki paylaşımları,
- İlgililer hakkında Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna intikal eden şikâyet, ihbar, inceleme ve soruşturma dosyaları ile bu dosyalar hakkında verilen kararlar,
- Mahallinde yapılan araştırmalar,
- FETÖ/PDY terör örgütü ile ilintili dosyalarda görev alan hâkim ve Cumhuriyet savcılarının bu dosyalarda yapmış oldukları işlemler ve verdikleri kararlar,
- Örgüt mensuplarının haberleşme için kullandıkları şifreli programlarda yer alan kayıtlar,
- Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun FETÖ/PDY mensubu oldukları Emniyet Genel Müdürlüğü terörle mücadele birimlerinde düzenlenen raporlarla sabit olan örgüt üyeleri hakkında tayin ettiği disiplin cezaları ve muhalefet şerhleri,
- Sosyal çevre bilgileri ve
- Ankara Cumhuriyet Baş savcılığından temin edilen b i l g i ile belgeler,
- İlgililer hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca başlatılan soruşturmanın niteliği ve isnat edilen suçlamalar ile gözaltı ve tutuklama kararları,
- Soruşturma kapsamında ifadelerine başvuru hakim ve Cumhuriyet savcılarının ifade ve sorgu tutanakları, itirafçıların beyanlarının birlikte değerlendirilmesi “

Milli Eğitim Bakanlığı: Öğretmen İhraçları

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 33,099 kamu personeli hakkında ihraç kararı verildi ve bunların sadece 43'ünün ihraç kararı ve diğer tedbirler kaldırıldı. İhraç edilenlerin %99,8'ini öğretmenler oluşturdu.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	Kanun Hükmünde Kararname					Toplam	ihraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	675	677	K679	686			
Bakanlık Personeli	39	14			16	69		69
Öğretmen	28124	2205	119	13	2569	33033	43	32990
Toplam	28163	2219	119	13	2585	33102	43	33059

En fazla öğretmen ihracı İstanbul (4009), Ankara(1984), Bursa (1192), Konya (1146) ve İzmir’de (1050) gerçekleşti. Bu illerden ihraç edilenler toplam ihraçların %30’unu oluşturdu.

21 Temmuz 2016-23 Şubat 2017 OHAL Dönemi: İl Bazında Öğretmen İhraçları

Özel Öğretim Kurumlarında Çalışanların Lisanslarının İptali

21 Temmuz 2016-23 Şubat 2017 OHAL döneminde ayrıca 667 sayılı KHK kapsamında kapatılan özel kurumlarda çalışan **22 bin 474** yönetici, eğitimci, öğretmen, uzman öğretici, usta öğretici ve diğer personelin çalışma izni onayları iptal edildi ve bu personele başka bir özel öğretim kurumunda çalışma izin onayı düzenlenmemesi yönünde uygulamalar yapıldı. 13 Aralık 2016 tarihi itibarıyla bu kişilerden sadece 614'üne tekrar çalışma izni verildi.

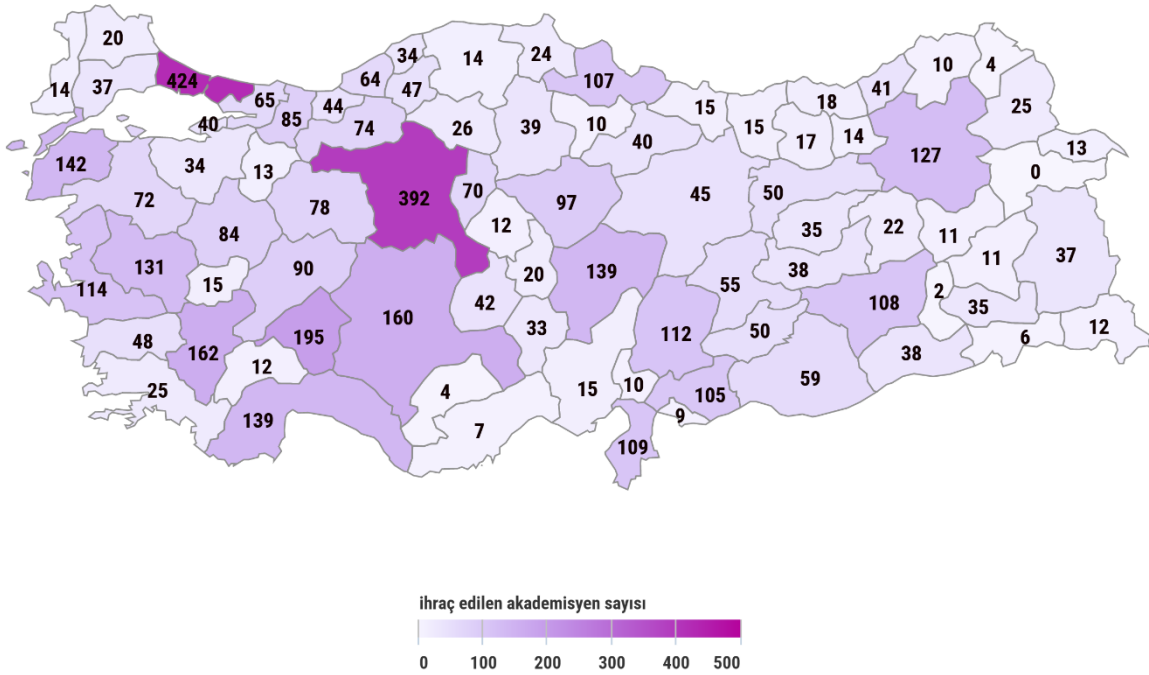
Yüksek Öğretim Kurumlarından İhraçlar

20 Temmuz 2016- 23 Şubat 2017 tarihlerini kapsayan OHAL döneminde 112 üniversiteden 4811 akademisyen için (Profesör, Yrd. Doç, Doç, Dr ve araştırma görevlisi) ihraç kararı verildi. İhraç edilenlerin sadece 58'inin ihraç kararı kaldırıldı.

Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK)'nun ve üniversitelerin idari kadrolarından ise 1102 kişi ihraç edildi.

Sayfa |
28

İhraç edilen akademisyenlerin illere göre dağılımı/17 Şubat 2017

Yüksek Öğretim Kurulu	Kanun Hükmünde Kararname					Toplam	İhraç kararı Kaldırılanlar	Genel Toplam
	672	675	677	679	686			
YÖK-Akademisyen	2346	1262	242	631	330	4811	58	4753
YÖK-İdari Personel		5	942	155		1102	0	1102
Toplam	2346	1267	1184	786	330	5913	58	5855

KHK'lerin eklerinde isimleri yer alarak ihraç edilen akademisyenlerin içinde, OHAL döneminden önce 2016 yılının başında Barış İçin Akademisyenler Bildirisine imza attıkları için haklarında soruşturma açılan akademisyenler de yer aldı. Barış Bildirisi imzacılarından 81'i 2016 OHAL döneminde üniversitelerden ihraç edilenler listesinde yer almıştı. 6 Ocak 2017 tarihli 679 sayılı KHK ile bu sayı 125'e ulaştı. 7 Şubat 2017

tarihinde yayınlanan 686 sayılı kararnamede de Barış bildirisine imza atan akademisyenler yer aldı ve 17 Şubat 2017 tarihi itibarıyla bu sayı 312'ye ulaştı. ¹¹

Ayrıca 667 Sayılı kararname ile kapatılan 15 üniversitede görev yapan yaklaşık 2808 akademisyen de işsiz kaldı, başka üniversitede görev almaları mümkün olmayan bu akademisyenler de dolaylı olarak meslekten ihraç edilmiş oldular. (bkz. Kapatılan kurumlar).

Diğer ihraç edilen kamu görevlileri gibi ihraç edilen akademisyenlerin görev pasaportlarının yanı sıra, normal pasaportları da iptal edildi ve yurtdışına çıkışları engellendi. Pasaport kısıtlaması aynı zamanda eşlerine ve çocuklarına da uygulandı.

Üniversite	Şehir	Kanun Hükmünde Kararname					Toplam
		672	675	677	679	686	
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	Bolu	40	29			5	74
ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ	Kayseri	12	3				15
ADANA BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	Adana		2				2
ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ	Adıyaman	45	2			3	50
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	Aydın	22	23			3	48
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	Afyon	54		14	21	1	90
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	Erzurum	13					13
AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ	Kırşehir	10				2	12
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	Antalya	40		9	46		95
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	Aksaray	19	20	3			42
ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ	Antalya	44					44
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	Amasya	5		1	1	3	10
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	Eskişehir	13	7			28	48
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	Ankara	21	3		21	72	117
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	Ardahan	4					4
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	Artvin	6	4				10
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	Erzurum	26	29		58	1	114
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	Balıkesir	54	6			1	61
BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL	Balıkesir	9			2		11
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	Bartın		32		1	1	34
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	Batman	1	1				2
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	Bayburt	12	2				14
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ	İstanbul					3	3
BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ	Bilecik	6				7	13
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	Bingöl		16		5	1	22
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	Bitlis	2	8		1		11
BOZOK ÜNİVERSİTESİ	Yozgat	44	37		1	15	97
BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	Bursa	4					4
BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	Zonguldak	32	25	5	2		64
CELÂL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	Manisa	110	18		3		131
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	Sivas	7	25			13	45
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	Çanakkale	67		59	16		142
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	Çankırı		13		13		26
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	Adana	4	5		1	3	13
DİCLE ÜNİVERSİTESİ	Diyarbakır		100	7	1		108
DOĞUŞ ÜNİVERSİTESİ	İstanbul					2	2
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	İzmir	1	11		15		27
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ	Kütahya	32			30	22	84

¹¹ Ayrıntılı bilgi için bkz. <https://barisicinakademisyenler.net/node/314>

DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	Düzce	39	5				44
EGE ÜNİVERSİTESİ	İzmir	15	5		9		29
ERCİYES ÜNİVERSİTESİ	Kayseri	71	18		28	7	124
ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ	Erzincan	31	16		2	1	50
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	Eskişehir	3	10		1	16	30
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	Elazığ	25	9		4		38
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	İstanbul		1				1
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	Ankara	107		35	26	2	170
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	Gaziantep	92	13				105
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	Tokat	19	21				40
GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	Kocaeli	10	1	5		1	17
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	Giresun	6	4		2	3	15
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	Gümüşhane	17					17
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	Ankara	65					65
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	Hakkari		10			2	12
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	Urfa	59					59
HİTİT ÜNİVERSİTESİ	Çorum	23	6	7	3		39
İĞDIR ÜNİVERSİTESİ	İğdir		9		3	1	13
IŞIK ÜNİVERSİTESİ	İstanbul		1				1
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	Malatya	18	37				55
İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	Hatay	3	3		2		8
İSTANBUL AYVANSARAY ÜNİVERSİTESİ	İstanbul					1	1
İSTANBUL BİLİM ÜNİVERSİTESİ	İstanbul				1	2	3
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ	İstanbul				2		2
İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ	İstanbul	20	8			3	31
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	İstanbul	12			2		14
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	İstanbul	169	17		5	1	192
İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ	İzmir	32		20	1		53
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	İzmir	5					5
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	Kars	10			4	11	25
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	Kahramanmaraş	10	70		32		112
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	Karabük	41			6		47
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	Trabzon	15			2	1	18
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	Karaman	2	1	1			4
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	Kastamonu		11	1	2		14
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	Kırıkkale	19	35		15	1	70
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	Kırklareli	13	6		1		20
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	Kilis	3	4			2	9
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	Kocaeli	39		2	6	1	48
MALTEPE ÜNİVERSİTESİ	İstanbul	1					1
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	Mardin	21	1		16		38
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	İstanbul	47	13		2	23	85
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	Burdur	9	3				12
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	Mersin	4	2		1		7
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	İstanbul	2					2
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	Muğla	3	17		2	3	25
MUNZUR (TUNCELİ) ÜNİVERSİTESİ	Tunceli	11	9		15		35
MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	Hatay	43	51	5	1	1	101
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	Muş	3	5	1	2		11
NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	Tekirdağ	36				1	37
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	Konya	38	11		1		50
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	Nevşehir	12			7	1	20
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	Samsun	16	23	52	16		107

ORDU ÜNİVERSİTESİ	Ordu	4	2		8	1	15
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	Ankara		6				6
OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	Osmaniye	3		5	2		10
ÖMER HALİSDEMİR (NİĞDE) ÜNİVERSİTESİ	Niğde	23	9		1		33
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	Denizli	56	85			21	162
RECEP TAYYİP ERDOĞAN	Rize	14	23	2		2	41
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	Sakarya	38	43	3	1		85
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	Konya	54	34		22		110
SİİRT ÜNİVERSİTESİ	Siirt	33	2				35
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	Sinop	11	10		3		24
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	İsparta	22	74		99		195
ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ	Şırnak	6					6
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	Edirne	1	5		5	3	14
TÜRK-ALMAN ÜNİVERSİTESİ	İstanbul	1	5				6
ULUDAG ÜNİVERSİTESİ	Bursa	12	1		15	2	30
USAK ÜNİVERSİTESİ	Uşak	7	6			2	15
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	Yalova	27	13				40
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ	İstanbul		1				1
YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ	İstanbul					1	1
YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ	Ankara	14	20				34
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	İstanbul	15	28	5	3	27	78
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	Van	7	18		12		37
Toplam		2346	1262	242	631	330	4811

Bursu İptal Edilen Yurtdışında Öğrenim Gören Öğrenciler

	673	675	Toplam	Geri alınan (KHK 675 ve 679)
Burslu Öğrenciler	158	68	226	26

Yurtdışında burslu olarak akademik çalışmalarına devam eden 226 öğrencinin bursu ve öğrencilikle ilişkileri iptal edildi. Sadece 26 öğrenci için tedbir kararı kaldırıldı. Öğrencilikle ilişkisi kesilenlerin denklik işlemlerinin yapılmayacağı ve söz konusu eğitimler kapsamındaki akademik unvan ve derecelerine bağlı haklardan yararlanamayacakları KHK ile hükme bağlandı.

Araştırma Görevlilerinin Statüsünün Değiştirilmesi

674 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na eklenen bir madde ile devlet üniversitelerinde 33/A kadrosuyla görev yapan (güvenceli kadro) ve Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı (ÖYP) kapsamında atanan tüm ÖYP'li akademisyenler 50/D maddesine geçirildi. Bu değişiklik ile doktorasını tamamlayan araştırma görevlisinin okulda kalıp kalmayacağına ilişkin karar, üniversite görevlilerine devredildi.

İhraç Edilenlerin Doçentlik Başvuruları

23 Ocak 2017 tarihinde yayınlanan 683 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile açığa alınan ya da haklarında adli soruşturma ya da kovuşturma yapılan doçent adaylarının (yardımcı doçentler), görevden uzakta geçirdikleri süre boyunca ya da haklarındaki adli soruşturma/kovuşturma sonuçlanıncaya kadar doçentlik başvurularına ilişkin işlemleri durduruldu. İhraç edilenler ya da haklarında mahkûmiyet kararı verilenlerin ise doçentlik başvuruları ise iptal edilecek. (Madde 4)

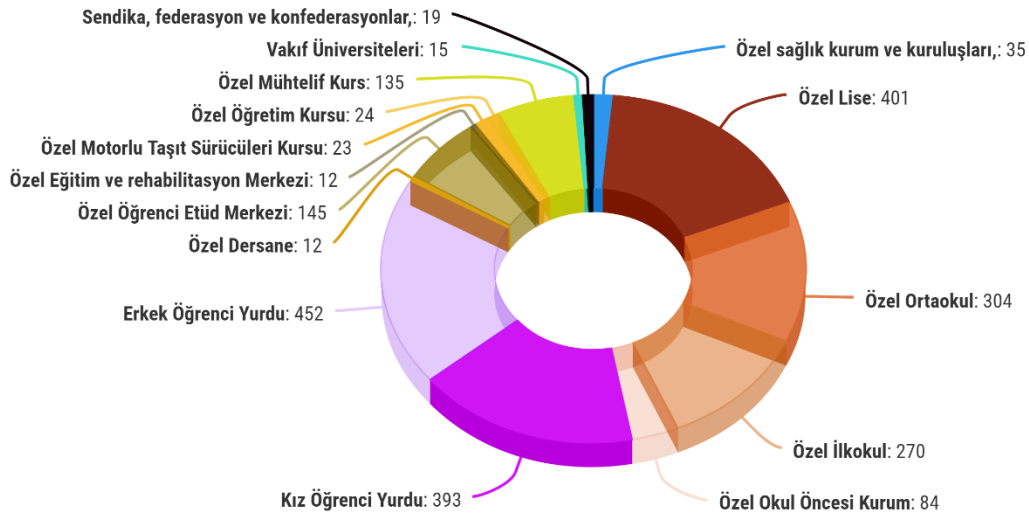
III. OHAL TEDBİRLERİ: KAPATILAN KURUMLAR

Özel Sağlık ve Öğretim Kurumları, Yurt ve Pansiyonlar, Üniversiteler, Sendikalar

Kurum kapatmaları ilk olarak Olağanüstü Hal ilanının ardından 23 Temmuz 2016 tarihinde yayınlanan 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile gerçekleştirildi. 667 sayılı KHK ile 1112 özel sağlık, öğretim kurumu, yurt ve pansiyon, vakıf üniversitesi ve sendika FETÖ/Paralel devlet yapılanması ile ilişkili olduğu gerekçesiyle kapatıldı. Bu kuruluşlara yönelik kapatma işlemi daha sonra Milli Eğitim Bakanlığı birimlerince gerçekleştirildi. 21 Temmuz 2016-23 Şubat 2017 OHAL döneminde FETÖ/Paralel Devlet Yapılanması ile ilişkili olduğu gerekçesiyle Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından kapatılan özel kuruluş sayısı 2324'e ulaştı.

Sayfa |
33

21 Temmuz 2016-23 Şubat 2017 OHAL Dönemi: Kapatılan Özel Kuruluşlar

Kurum/Kuruluş	667 sayılı KHK	673 ve 677 sayılı KHK lar ile Kapatma kararı kaldırılan özel kuruluşlar	Milli Eğitim bakanlığı tarafından yayınlanan liste	Nihai Toplam
Özel sağlık kurum ve kuruluşları,	35	1		35
Özel öğretim kurum ve kuruluşları :	934	53	178	
Özel Lise				401
Özel Ortaokul				304
Özel İlkokul				270
Özel Okul Öncesi Kurum				84
Özel öğrenci yurtları ve pansiyonları	109	1	737	
Kız Öğrenci Yurdu				393
Erkek Öğrenci Yurdu				452
Kurs ve etüd Eğitim merkezi			301	
Özel Dersane				12
Özel Öğrenci Etüd Merkezi				145
Özel Eğitim ve rehabilitasyon Merkezi				12
Özel Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu				23

Özel Öğretim Kursu				24
Özel Mühtelif Kurs				135
Vakıf yükseköğretim kurumları	15			15
Sendika, federasyon ve konfederasyonlar,	19			19
Toplam	1112	55	1340	2324

Özel Eğitim Kuruluşları

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından verilen bilgiye göre 21 Temmuz 2016 tarihli 667 KHK kapsamında kapatılan kurumlarda çalışan yönetici, eğitimci, öğretmen, uzman öğretici, usta öğretici ve diğer personelin çalışma izni onayları Milli Eğitim Bakanı onayı ile iptal edilmiş ve bu personele başka bir özel öğretim kurumunda çalışma izin onayı **düzenlenmemesi** yönünde karar alındı. Bu kapsamda, **22 bin 474 özel öğretim kurumu personelinin çalışma izni iptal edildi.**

Milli Eğitim Bakanlığı, yapılan itiraz başvuruları sonucunda Valiliklerde bir komisyon oluşturulması kararı almıştır.¹² 13 Aralık 2016 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Genel Müdürlüğü, çalışma izni iptal edilenlerden 614'ünün çalışma izni onayının geri verildiğini duyurmuştur.

Kapatılan Basın, Yayın, Radyo, Televizyon ve Haber Ajansları

20 Temmuz 2016-6 Ocak 2017 tarihleri arasında toplam 178 medya kuruluşu kapatıldı. Bu kuruluşların sadece 20'si için kapatma kararı kaldırıldı. **Kapalı kalan kuruluş sayısı 158'e düştü.**

668 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2. Maddesinin 3. Fıkrasında kapatılan kurumlar için uygulanacak diğer tedbirler tanımlandı. Bunlara göre kapatılan bu kuruluşlara ait olan

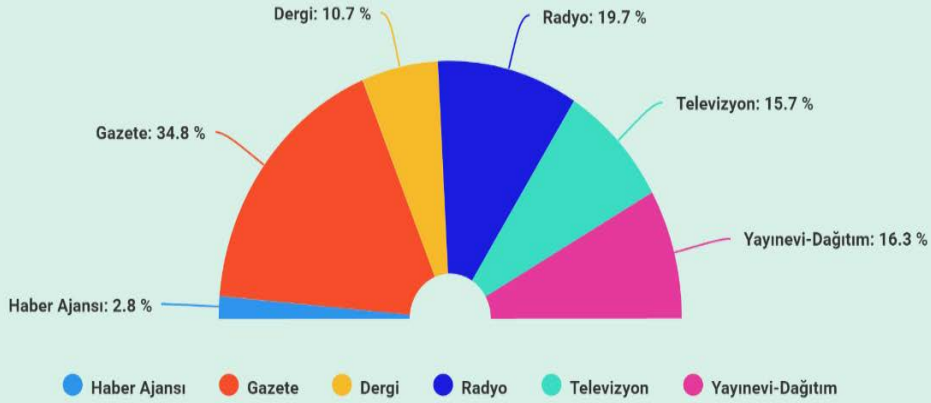
- taşınırlar ve her türlü mal varlığı, alacak ve haklar, belge ve evrak Hazineye bedelsiz olarak devredilmiş sayılacak
- taşınmazlar tapuda resen Hazine adına her türlü kısıtlama ve taşınmaz yükünden ari olarak tescil edilecek
- Kapatılan kuruluşların her türlü borçlarından dolayı hiçbir şekilde Hazineden bir hak ve talepte bulunulamayacak.

Ayrıca, devletin resmi ilanların dağıtımı için kamu tüzel kişiliğine haiz bir yapı olarak kurduğu Basın İlan Kurumu'nun 5 Ekim 2016'da yürürlüğe giren "Resmi İlan ve Reklamlar ile Bunları Yayınlayacak Süreli Yayınlar Yönetmeliği" ile resmi ilan konusuna yeni bir kriter geldi. Gazetelerin imtiyaz sahibi gerçek ya da tüzel kişilikleri, tüzel kişilik temsilcileri, ortakların çoğunluğu ya da varsa tüzel kişi temsilcisi hakkında "Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar" ve/veya "Terörle Mücadele Kanunu" kapsamında dava açılması halinde dava sonuçlanıncaya kadar yayının ilan alımı durdurulacak. Aynı suç ya da suçlardan yargılanan asgari fikir işçisi kadrosunda bulunanların ise 5 gün içerisinde kadrodan çıkarılması gerekecek. Aksi takdirde resmi ilan hakkı durdurulacak.

¹² Bkz.

https://ookgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_10/11043953_667_sayili_khk_kapsaminda_calisma_izni iptal_edi len_personel.pdf

Kapatılan Medya Kuruluşları

Kanun Hükmünde Kararname Kurum	668	675	677	RTÜK tarafından kapatılma	683	Diğer (*)	Toplam	KHK NO 675 ve 670: Kapatma kararı kaldırılanlar
Haber Ajansı	3	2					5	
Gazete	45	10	7				62	17
Dergi	15	3	1				19	
Radyo	23		1	10			34	2
Televizyon	16			12	2	1	31	1
Yayinevi-Dağıtım	29						29	
Toplam	131	15	9	23			180	20

Kapatılan Haber Ajansları

668 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan haber Ajansları (3)		
Cihan Haber Ajansı	Muhabir Haber Ajansı	SEM Haber Ajansı,
675 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan haber Ajansları (2)		
Dicle Haber Ajansı	Jin Haber Ajansı	

Kapatılan gazeteler:

668 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan gazeteler (45)			
Adana Haber Gazetesi	Batman Postası Gazetesi	Gediz Gazetesi	Son Nokta Gazetesi
Adana Medya Gazetesi	Batman Doğu Gazetesi	Zafer Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)	Merkür Haber Gazetesi

Akdeniz Türk Gazetesi	Bingöl Olay Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı))- KHK 675	Hisar Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)	Millet Gazetesi
Şuhut'un Sesi Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)	İrade Gazetesi	Turgutlu Havadis Gazetesi	Bugün Gazetesi
Kurtuluş Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı))- KHK 675	İskenderun Olay Gazetesi	Milas Feza Gazetesi	Meydan Gazetesi
Lider Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı))- KHK 675	Ekonomi	Türkiye'de Yeni Yıldız Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)	Özgür Düşünce Gazetesi
İscehisar Durum Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı))- KHK 675	Ege'de Son Söz Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı))- KHK 675	Hakikat Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı)- KHK 675	Taraf Gazetesi
Türkeli Gazetesi(Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)	Demokrat Gebze Gazetesi	Urfa Haber Ajansı Gazetesi	Yarına Bakış Gazetesi
Antalya Gazetesi	Kocaeli Manşet	Ajans 11 Gazetesi	Yeni Hayat Gazetesi
Yerel Bakış Gazetesi	Bizim Kocaeli	Yeni Emek Gazetesi	Zaman Gazetesi
Nazar	Haber Kütahya Gazetesi	Banaz Postası Gazetesi	Today's Zaman Gazetesi
Batman Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)			
675 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan gazeteler (10)			
Özgür Gündem Gazetesi	Batman Çağdaş Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)	İdil Haber Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)	Urfanatik Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)
Azadiya Welat Gazetesi	Cizre Postası Gazetesi	Kızıltepe'nin Sesi Gazetesi(Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)	
Yüksekova Haber Gazetesi	Güney Express Gazetesi	Prestij Haber Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)	
677 sayılı KHK ile kapatılan gazeteler (7)			
Express Gazetesi	Dağyeli Gazetesi	İpekyolu Gazetesi	Yedigün Gazetesi
Türkiye Manşet	Akis Gazetesi	Son Dakika Gazetesi	

Kapatılan dergiler (18):

668 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan dergiler (14)			
Akademik Araştırmalar Dergisi	Ekolife Dergisi	Gül Yaprığı Dergisi	Yeni Ümit
Aksiyon, Asya Pasifik (PASİAD) Dergisi	Ekoloji Dergisi	Nokta	Zirve Dergisi
Bisiklet Çocuk Dergisi	Fountain Dergisi	Sızıntı	
Diyalog Avrasya Dergisi	Gonca Dergisi	Yağmur Dergisi	
675 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan dergiler (3)			
Özgürlük Dünyası Dergisi	Tiroj Dergisi	Evrensel Kültür Dergisi	
677 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan dergiler (1)			
Habereksen Dergisi			

Kapatılan radyolar (34):

668 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan radyolar (23)			
Aksaray Mavi Radyo	Esra Radyo	Radyo Aile Rehberi	Radyo Nur

Aktüel Radyo	Haber Radyo Ege	Radyo Bamteli	Radyo Şimşek
Berfin FM	Herkül FM	Radyo Cihan (İstanbul)	Samanyolu Haber Radyosu
Burç FM	Jest FM	Radyo Fıkıh	Umut FM (kapatma kararı kaldırıldı))- KHK 675
Cihan Radyo	Kanaltürk Radyo	Radyo Küre	Yağmur FM (kapatma kararı kaldırıldı))- KHK 675
Dünya Radyo	Radyo 59	Radyo Mehtap	
668 sayılı KHK kapsamında yetkili kurumlar tarafından kapatılan radyolar (10)			
Rengin Radyo	Radyo Karacadağ	Patnos FM	Gün Radyo
Özgür Radyo	Özgür Güneş Radyosu	Doğu Radyo	Yön Radyo
Ses Radyo	Radyo Dünya (Adana)		
677 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan radyolar (1)			
Batman FM			

Kapatılan televizyon kanalları (30):

668 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan Televizyon kanalları (16)			
Barış TV	Hira TV	MC TV	Samanyolu TV
Bugün TV	Irmak TV	Mehtap TV	SRT TV (kapatma kararı kaldırıldı))- KHK 675
Can Erzincan TV	Kanal 124	Merkür TV	Tuna Shopping TV
Dünya TV	Kanaltürk	Samanyolu Haber	Yumurcak TV
668 sayılı KHK kapsamında kapatılan televizyon Kanalları (12)			
İMC TV	Van TV	Jiyan TV	Mezopotamya TV
Hayat'ın Sesi TV	Van Genç TV	Azadi TV	Birlik Medya TV
Özgür Gün TV	TV 10	Denge TV	Zarok TV
683 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan özel televizyon kanalları (2)			
On4	Kanal 12		
Diğer			
Med Nuçe TV: Türkiye'nin resmi talebiyle Fransız uydu şirketi Eutelsat tarafından uydudan çıkarıldı.			

Kapatılan yayınevleri (29):

668 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan yayınevleri (29)			
Altın Burç Yayınları	Işık Akademi	Kuşak Yayınları	Ufuk Basın Yayın Haber Ajans Pazarlama
Burak Basın Yayın Dağıtım	Işık Özel Eğitim Yayınları	Muştu Yayınları	Ufuk Yayınları
Define Yayınları	Işık Yayınları	Nil Yayınları	Waşanxaneya Nil
Dolunay Eğitim Yayın Dağıtım	İklim Basın Yayın Pazarlama	Rehber Yayınları	Yay Basın Dağıtım Pazarlama, Reklamcılık
Giresun Basın Yayın Dağıtım	Kaydırak Yayınları	Sürat Basım Yayın Reklamcılık Eğitim Araçları	Yeni Akademi Yayınları
Gonca Yayınları	Kaynak Yayınları	Sütun Yayınları	Yitik Hazine Yayınları,
Gülyurdu Yayınları	Kervan Basın Yayıncılık	Şahdamar Yayınları	Zambak Basın Yayın Eğitim Turizm
GYV Yayınları			

Kapatılan Dernekler

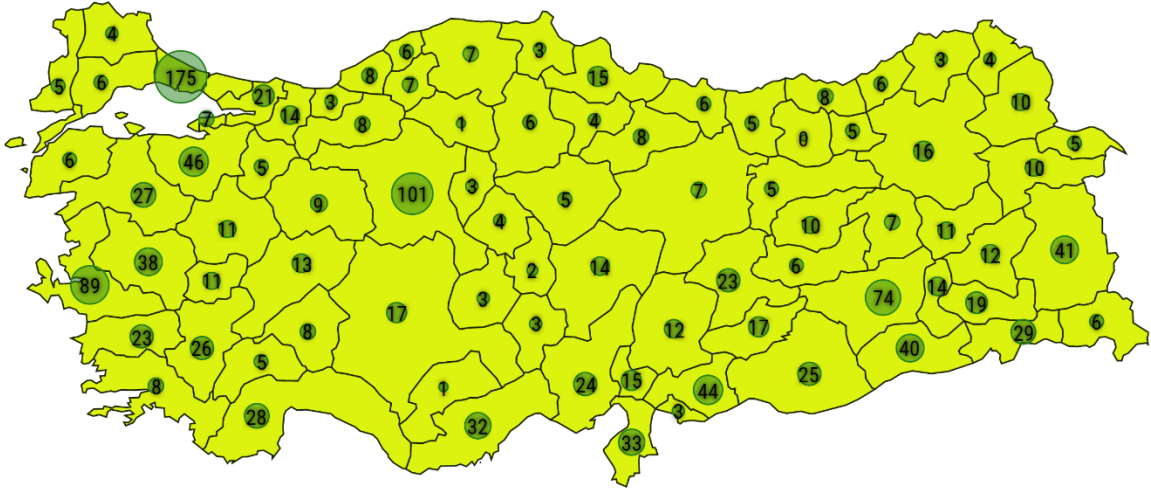
20 Temmuz 2016-17 Şubat 2017 döneminde yayınlanan Kanun Hükmünde Kararname ile kapatılan dernek sayısı 1583 olmuş, bunların 182'si daha sonra açılmıştır. Halen kapalı dernek sayısı 1401'dir.

30 Aralık 2016 tarihinde İçişleri Bakanlığı, OHAL Kanununun 11. Maddesi kapsamında 20 ilde 94 ismi verilmeyen derneğin faaliyetinin Valilikler tarafından durdurulduğunu açıklamıştır.¹³ Bir hafta sonra ise 6 Ocak 2017 tarihli 679 sayılı KHK ile faaliyeti durdurulan derneklerin 83'ü kapatılmıştır.

Kapatılan/Açılan Dernekler	667	677	679	Toplam	KHK No 677 ve 679 açılan dernekler
Toplam	1125	375	83	1583	182

OHAL ilanının hemen ardından 23 Temmuz 2017 tarihinde yayınlanan ilk kararnameye (667) ekli listede yer alan 1125 dernek "FETÖ" ile ilişkili oldukları gerekçesiyle kapatılmıştır. Ancak daha sonra faaliyetleri durdurulan ve 677 ve 679 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler ile kapatılan derneklerin çoğunluğunu hak temelli çalışan dernekler oluşturmuştur. Bunların arasında İnsan Hakları Araştırmaları Derneği, Gündem Çocuk Derneği, Çağdaş Hukukçular Derneği, Mezopotamya Hukukçular Derneği, Van Kadın Derneği, Kürt Enstitüsü gibi dernekler bulunmaktadır.

OHAL Kararnameleriyle Kapatılan Derneklerin İllere Göre Dağılımı (20 Temmuz 2016-6 Ocak 2017)

Kapatılan ve Kapatma Kararı Kaldırılan Derneklerin İllere Göre Dağılımı

¹³ İçişleri Bakanlığı;Basın açıklaması No: 2016/139

İller	667 Kapatılan Dernekler	677 Kapatılan Dernekler	679 Kapatılan Dernekler	Toplam	KHK No 677:Kapatma kararı kaldırılan dernekler	KHK No 679:Kapatma kararı kaldırılan dernekler	KAPALI KALAN DERNEKLER Toplam
Adana	16	7	2	25	1		24
Adıyaman	11	6		17			17
Afyonkarahisar	12	1		13			13
Ağrı	3	6	1	10			10
Amasya	4			4			4
Ankara	80	17	21	118	17		101
Antalya	24	8		32	4		28
Artvin	1	2		3			3
Aydın	30			30	7		23
Balıkesir	26	1		27			27
Bilecik	4	1		5			5
Bingöl	4	3		7			7
Bitlis	9	3		12			12
Bolu	9	1	1	11	3		8
Burdur	5	3		8	3		5
Bursa	36	10		46			46
Çanakkale	4	4		8	2		6
Çankırı	1			1			1
Çorum	4	2		6			6
Denizli	23	9		32	6		26
Diyarbakır	33	47	5	85	11		74
Edirne	2	3		5			5
Elazığ	10			10	4		6
Erzincan	3	2		5			5
Erzurum	18			18	2		16
Eskişehir	10	3		13	4		9
Gaziantep	34	8	7	49	5		44
Giresun	5			5			5
Gümüşhane				0			0
Hakkâri	4	2		6			6
Hatay	32	5	2	39	6		33
Isparta	5	3		8			8
İçel (Mersin)	24	9		33	1		32
İstanbul	172	28	6	206	29	2	175
İzmir	61	27	9	97	7	1	89
Kars	8	4		12	2		10
Kastamonu	6	3		9	2		7
Kayseri	7	8	1	16	2		14
Kırklareli	4			4			4
Kırşehir	3	1		4			4

Kocaeli	14	3	4	21			21
Konya	37	5		42	25		17
Kütahya	13			13	2		11
Malatya	28	3	1	32	6	3	23
Manisa	21	19	1	41	3		38
Kahramanmaraş	11	6		17	5		12
Mardin	35	6	4	45	5		40
Muğla	5	3		8			8
Muş	6	5	1	12	1		11
Nevşehir	1	1		2			2
Niğde	1	2		3			3
Ordu	5	1		6			6
Rize	6		1	7	1		6
Sakarya	10	4		14			14
Samsun	12	4		16	1		15
Siirt	13	7		20	1		19
Sinop	3			3			3
Sivas	7			7			7
Tekirdağ	5	2		7	1		6
Tokat	4	4		8			8
Trabzon	7	1		8			8
Tunceli	3	2	5	10			10
Şanlıurfa	21	4		25			25
Uşak	10	2		12	1		11
Van	14	27		41			41
Yozgat	3	2		5			5
Zonguldak	8			8			8
Aksaray	3			3			3
Bayburt	5			5			5
Karaman	1			1			1
Kırıkkale	4			4	1		3
Batman	11	4		15	1		14
Şırnak	12	9	9	30	1		29
Bartın	4	2		6			6
Ardahan	3	1		4			4
Iğdır	4	1		5			5
Yalova	3	3	1	7			7
Karabük	5	2		7			7
Kilis	1	1	1	3			3
Osmaniye	15	2		17	2		15
Düzce	4			4		1	3
Toplam	1125	375	83	1583	175	7	1401

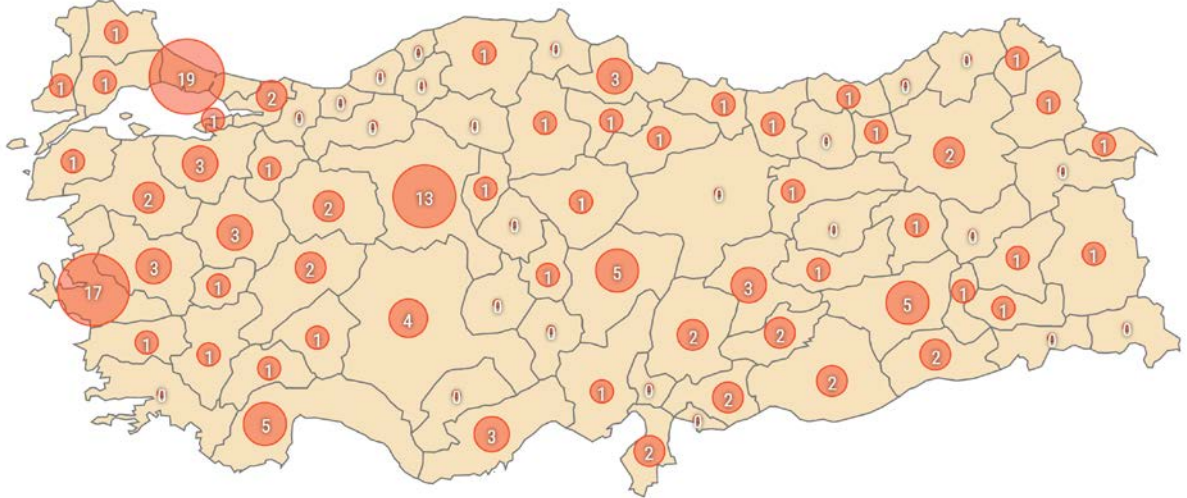
Kapatılan Vakıflar

23 Temmuz 2016 tarihinde yayınlanan 667 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ekinde yer alan III Nolu Listede 104 vakıf yer almıştır. 17 Şubat 2017 tarihi itibarıyla Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün internet sitesinde yayınlanan verilere göre kapatılan vakıflara 37 yeni vakıf daha eklenmiştir. Kapatma kararına karşı yapılan itirazlar sonucunda 667 Sayılı KHK'da yer alan 104 vakfın 19'u hakkında kapatma kararı ortadan kaldırılmıştır. **Kapalı kalan vakıf sayısı 31 Ocak 2017 tarihi itibarıyla 123'dür.**

Sayfa |
41

667 ekli listesiyle Kapatılan Vakıflar	Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından kapatılan vakıflar (667 Nolu KHK'ya dayanarak)	Toplam	KHK No 677: Kapsamdan çıkarılan Vakıflar
104	37	141	19

OHAL Döneminde Kapatılan Vakıflar

Kapatılan ve kapsamdan Çıkarılan Vakıfların İllere Göre dağılımı

İL	667 Kapatılan Vakıflar	Vakıflar GM tarafından 667 Nolu KHK kapsamında kapatılan Vakıflar	Toplam	KHK No 677: Kapsamdan çıkarılan Vakıflar	İL	667 Kapatılan Vakıflar	Vakıflar GM tarafından 667 Nolu KHK kapsamında kapatılan Vakıflar	Toplam	KHK No 677: Kapsamdan çıkarılan Vakıflar
Adana	1		1		Kars	1		1	1
Adıyaman	2		2		Kastamonu	1		1	

Afyonkarahisar	2		2		Kayseri	4	1	5	1
Amasya	1		1		Kırklareli	1		1	
Ankara	10	3	13	3	Kocaeli	1	1	2	1
Antalya	4	1	5	1	Konya	4		4	
Aydın	1		1		Kütahya	3		3	2
Balıkesir	2		2		Malatya	3		3	
Bilecik	1		1		Manisa		3	3	
Bingöl	1		1		Kahramanmaraş	2		2	
Bitlis		1	1		Mardin	2		2	1
Burdur	1		1		Nevşehir		1	1	
Bursa	3		3		Ordu		1	1	
Çanakkale		1	1		Samsun	3		3	
Çorum	1		1		Siirt	1		1	
Denizli		1	1		Tekirdağ		1	1	
Diyarbakır	2	3	5		Tokat	1		1	
Edirne	1		1		Trabzon	1		1	
Elazığ	1		1		Şanlıurfa	2		2	
Erzincan	1		1		Uşak	1		1	
Erzurum	2		2		Van	1		1	
Eskişehir	2		2		Yozgat		1	1	
Gaziantep	2		2		Bayburt	1		1	
Giresun		1	1		Kırıkkale		1	1	
Hatay	1	1	2		Batman		1	1	
Isparta	1		1	1	Ardahan	1		1	1
İçel (Mersin)	2	1	3	1	Iğdır	1		1	1
İstanbul	15	4	19	3	Yalova	1		1	
İzmir	8	9	17	1	Toplam	104	37	141	18

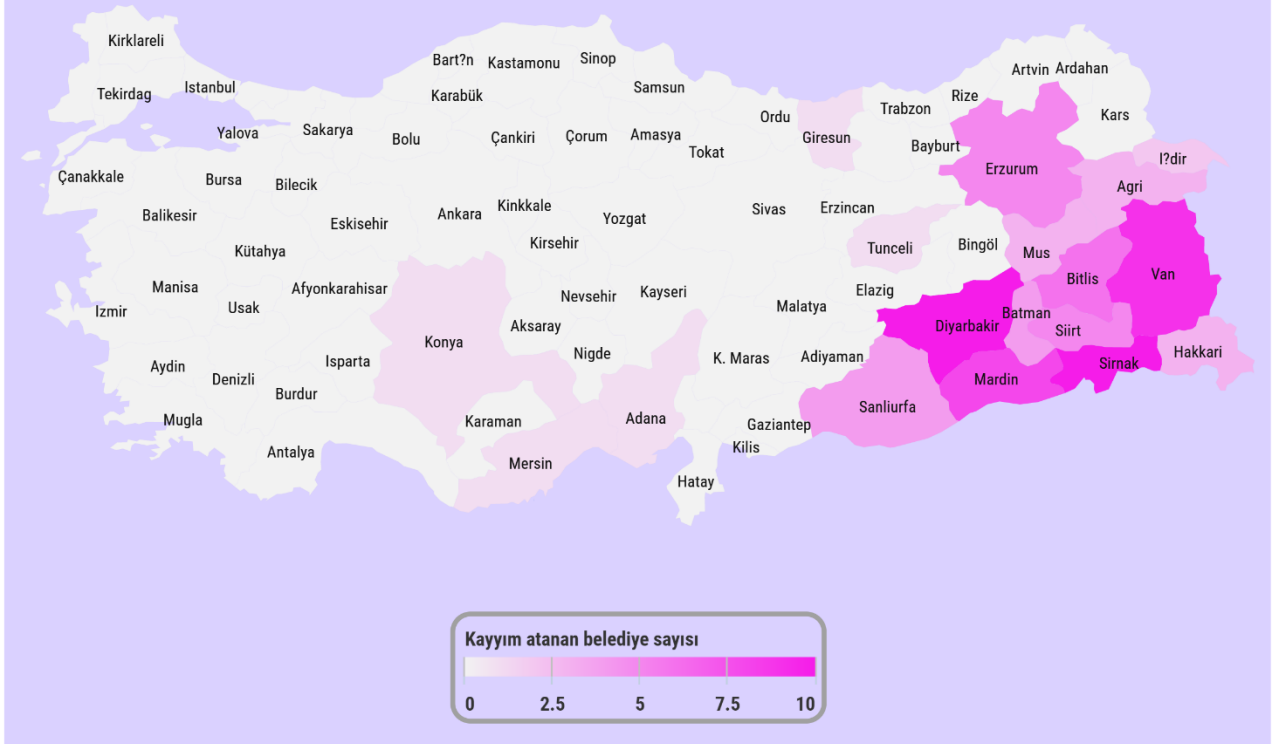
Yerel Yönetimlere Yönelik Tedbirler

Kayyım kararları/yerel yönetimlerin merkezi yönetime devri

15 Ağustos 2016 tarihinde yayınlanan 674 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Belediye Kanununda yapılan değişikliklerle seçim yoluyla gelmiş Belediyelere “terör örgütleriyle” ilişkili olduğu tespit edilmesi durumunda kayyım atanması yoluyla merkezi hükümete devredilmesinin yolu açıldı. 23 Şubat 2017 tarihine kadar kayyım atanan belediye sayısı 80’e ulaştı. Kayyım atanan belediyelerin 3’ü Adalet ve Kalkınma Partisi, 1’i Milliyetçi Hareket partisi ve 76’sı Demokratik Bölgeler Partisi tarafından yönetiliyordu. Belediyelerin yanı sıra, 27 Ocak 2017 tarihinde Güneydoğu Anadolu Belediyeler Birliği’ne de kayyım atandı. Kayyım atanan belediyelerin başkanları gözaltına alındı ve pek çoğu tutuklandı.

Sayfa |
43

21 Temmuz 2016-23 Şubat 2017 OHAL döneminde kayyım atanan belediyelerin illere göre dağılımı

Kayyım atanan belediyelerin Listesi- 17 Şubat 2017

İL	BELEDİYE	Siyasi Parti	Kayyım	Kayyım atanma tarihi
Adana	Pozantı	MHP	MHP’li Belediye Meclis Üyesi	11.9.2016
Ağrı	Diyadin	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Ağrı	Doğu Beyazıt	DBP	Kaymakam	24.1.2017
Ağrı	Tutak	DBP	Kaymakam	11.1.2017
Batman	Beşiri	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Batman	Gercüş	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Batman	İkiköprü	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Batman	Merkez	DBP	Vali Yardımcısı	11.9.2016

Bitlis	Ovakışla	DBP	Kaymakam	3.11.2016
Bitlis	Merkez	DBP	Vali	27.11.2016
Bitlis	Güroymak	DBP	Kaymakam	28.11.2016
Bitlis	Hizan	DBP	Kaymakam	23.12.2016
Bitlis	Mutki	DBP	Kaymakam	23.12.2016
Bitlis	Yolalan	DBP	Kaymakam	23.12.2016
Diyarbakır	Silvan	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Diyarbakır	Sur	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Diyarbakır	Hani	DBP	Kaymakam	5.10.2016
Diyarbakır	Büyükşehir	DBP	Etimesgut (Ankara) Kaymakamı	1.11.2016
Diyarbakır	Kayapınar	DBP	Kaymakam	8.12.2016
Diyarbakır	Yenişehir	DBP	Kaymakam	8.12.2016
Diyarbakır	Kulp	DBP	Kaymakam	23.1.2017
Diyarbakır	Bismil	DBP	Kaymakam	4.2.2017
Diyarbakır	Kocaköy	DBP	Kaymakam	7.2.2017
Diyarbakır	Lice	DBP	Kaymakam	20.9.2016
Elazığ	Karakoçan	DBP	Kaymakam	31.1.2017
Erzurum	Aşkale	AKP	AKP'li Belediye Başkan Yardımcısı	11.9.2016
Erzurum	Hınıs	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Erzurum	Karayazı	DBP	Kaymakam	6.12.2016
Erzurum	Karaçoban	DBP	Kaymakam	28.12.2016
Erzurum	Tekman	DBP	Kaymakam	6.1.2017
Giresun	Çamoluk	AKP	AKP'li Belediye Meclis Üyesi	11.9.2016
Hakkari	Merkez	DBP	Vali Yardımcısı	11.9.2016
Hakkari	Çukurca	DBP	Kaymakam	7.12.2016
Hakkari	Yüksekova	DBP	Kaymakam	12.12.2016
Iğdır	Hoşhaber	DBP	Vali Yardımcısı	11.9.2016
Iğdır	Tuzluca	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Konya	Ilgın	AKP	AKP'li Belediye Meclis Üyesi	11.9.2016
Mardin	Dargeçit	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Mardin	Derik	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Mardin	Mazıdağı	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Mardin	Nusaybin	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Mardin	Büyükşehir	DBP	Vali	17.11.2016
Mardin	Kızıltepe	DBP	Kaymakam	6.12.2016
Mardin	Artuklu	DBP	Kaymakam	13.12.2016
Mardin	Ömerli	DBP	Kaymakam	6.1.2017
Mersin	Akdeniz	DBP	Kaymakam	18.12.2016
Muş	Bulanık	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Muş	Varto	DBP	Kaymakam	11.11.2016
Muş	Malazgirt	DBP	Kaymakam	2.12.2016
Siirt	Eruh	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Siirt	Merkez	DBP	Vali Yardımcısı	17.12.2016
Siirt	Baykan	DBP	Kaymakam	20.12.2016
Siirt	Veysel Karani	DBP	Kaymakam	23.12.2016
Siirt	Gökçebağ	DBP	Kaymakam	6.2.2017
Şırnak	Cizre	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Şırnak	Silopi	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Şırnak	İdil	DBP	Kaymakam	21.9.2016
Şırnak	Beytüşşebap	DBP	AKP'ye mensup kişi	23.9.2016
Şırnak	Merkez	DBP	Vali Yardımcısı	5.11.2016

Şırnak	Sırtköy	DBP	İdil Kaymakam	8.11.2016
Şırnak	Kumçatı	DBP	Vali Yardımcısı	6.1.2017
Şırnak	Uludere	DBP	Kaymakam	27.1.2017
Şırnak	Fındık	DBP	Kaymakam	18.1.2017
Şırnak	Görümlü	DBP	Kaymakam	10.2.2017
Tunceli	Merkez	DBP	Vali Yardımcısı	17.11.2016
Urfa	Suruç	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Urfa	Halfeti	DBP	Kaymakam	23.12.2016
Urfa	Viranşehir	DBP	Kaymakam	6.1.2017
Urfa	Bozova	DBP	Kaymakam	6.1.2017
Van	Edremit	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Van	Erciş	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Van	İpekyolu	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Van	Özalp	DBP	Kaymakam	11.9.2016
Van	Büyükşehir	DBP	Vali	17.11.2016
Van	Çatak	DBP	Kaymakam	6.1.2017
Van	Muradiye	DBP	Kaymakam	17.1.2017
Van	Başkale	DBP	Kaymakam	22.1.2017
Van	Gürpınar	DBP	Kaymakam	3.2.2017
Van	Bahçeşaray	DBP	Kaymakam	17.2.2017

Kayım ile İlgili Yasal Düzenlemeler

674- 15.08.2016 (Kanunlaşma: Aynen Kabul: 10/11/2016-6758/35 md)	
5393 sayılı Belediye Kanunu	
45. Madde (birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.)	“Ancak, belediye başkanı veya başkan vekili ya da meclis üyesinin terör veya terör örgütlerine yardım ve yataklık suçları sebebiyle görevden uzaklaştırılması veya tutuklanması ya da kamu hizmetinden yasaklanması veya başkanlık sıfatı veya meclis üyeliğinin sona ermesi hallerinde 46 ncı maddedeki makamlarca belediye başkanı veya başkan vekili ya da meclis üyesi görevlendirilir. Görevlendirilecek kişinin seçilme yeterliğine sahip olması şarttır. Görevden uzaklaştırılan veya tutuklanan belediye meclisi üyesinin istifa etmesi halinde de bu fıkra hükümleri uygulanır. Bu fıkra gereğince belediye başkanı veya başkan vekili görevlendirilen belediyelerde bütçe ve muhasebe iş ve işlemleri valilik onayı ile defterdarlığa veya mal müdürlüğüne gördürülebilir. Bu belediyelerde belediye meclisi, başkanın çağrısı olmadıkça toplanamaz. Meclisin, encümenin ve komisyonların görev ve yetkileri 31 inci maddede belirtilen encümen üyeleri tarafından yürütülür.”
Madde 57	“Ancak belediye veya bağlı idarelerde; hizmetlerin aksatılmasının terör veya şiddet olaylarıyla mücadeleyi olumsuz etkilediğinin veya etkileyeceğinin valilik tarafından belirlenmesi halinde, valilik söz konusu hizmeti Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı, il özel idaresi veya kamu kurum ve kuruluşları aracılığıyla yapar veya yaptırır. Valiliğin talebi üzerine, yapılan veya yapılacak harcamalar karşılığı tutarlar, Maliye Bakanlığı veya İller Bankası Anonim Şirketince ilgili idare payından kesilerek ilgili kurum ve kuruluşa gönderilir.

	Merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idarelerine aktarılan tutarlar bu idarelerin bütçeleriyle ilişkilendirilir. Bu fıkra kapsamındaki ihtiyaçlar; parasal ve bütçe sınırlamasına tabi olmaksızın 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22 nci maddesinde belirtilen usule göre temin edilir. Belediye ve bağlı idare imkânlarının terör veya şiddet olaylarına dolaylı ya da doğrudan destek sağlamak amacıyla kullanıldığının valilik tarafından belirlenmesi durumunda, terör ve şiddet olaylarına destek olmak amacıyla kullanılan belediye veya bağlı idare taşınırılarına mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından el konulur. Bu fıkra kapsamında sorumluluğu tespit edilen belediye veya bağlı idare personelinin vali veya kaymakam tarafından görevden uzaklaştırılması halinde göreve iade işlemi ancak uzaklaştırma işlemi yapan makam tarafından yapılır.”
Geçici Madde	“GEÇİCİ MADDE 9- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce terör veya terör örgütlerine yardım ve yataklık suçları kapsamında haklarında yürütülen soruşturma veya kovuşturma nedeniyle görevden uzaklaştırılan belediye başkanı, başkan vekili ve meclis üyelerinin yerine 45 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre işlem yapılmış olsa bile onbeş gün içerisinde 46 ncı maddedeki yetkili makamlarca 45 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen usule göre görevlendirme yapılır.”¹⁴
KHK/678 31/10/2016	
75. Madde	Afet, kitlesel göç ve teröre maruz kalan yerleşim birimlerinin belediyeleri ile bu Kanunun 45 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince belediye başkanı veya başkan vekili görevlendirilen belediyelerde, vali veya belediye başkanı, aksayan belediye hizmetinin başka bir belediye tarafından yerine getirilmesini talep edebilir. Yardım istenilen belediye, meclis kararına gerek olmaksızın İçişleri Bakanının izniyle bu talebi yerine getirebilir.”

¹⁴ *Belediye başkanı görevlendirilmesi:* **Madde 46-** Belediye başkanlığının herhangi bir nedenle boşalması ve yeni belediye başkanı veya başkan vekili seçiminin yapılamaması durumunda, seçim yapıncaya kadar belediye başkanlığına büyükşehir ve il belediyelerinde İçişleri Bakanı, diğer belediyelerde vali tarafından görevlendirme yapılır. Görevlendirilecek kişinin belediye başkanı seçilme yeterliğine sahip olması şarttır.

Belediye başkanlığının boşalması hâlinde yapılacak işlemler: **Madde 45-** Belediye başkanlığının herhangi bir nedenle boşalması durumunda, vali tarafından belediye meclisinin on gün içinde toplanması sağlanır. Meclis, birinci başkan vekilinin, onun bulunmaması durumunda ikinci başkan vekilinin, onun da bulunmaması durumunda en yaşlı üyenin başkanlığında toplanarak; (a)..., (b) Başkanın görevden uzaklaştırılması, tutuklanması veya seçim dönemini aşmayacak biçimde kamu hizmetinden yasaklama cezası alması durumunda bir başkan vekili, seçer.

IV.OHAL TEDBİRLERİNE KARŞI İTİRAZ YOLLARI

Anayasa Mahkemesine Başvuru

Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri, KHKların iptali ile ilgili olarak Anayasa Mahkemesine başvurmuştur. Ancak Anayasa Mahkemesi, bu başvuruları aşağıdaki gerekçeyle reddetmiştir:

“Anayasa’nın 121. maddesi uyarınca çıkarılan dava konusu KHK hükümlerinin, Anayasa’nın 148. maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan “... olağanüstü hallerde, sıkıyönetim ve savaş hallerinde çıkarılan kanun hükmünde kararnamelelerin şekil ve esas bakımından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla, Anayasa Mahkemesinde dava açılmaz.” hükmü karşısında, esasa geçilerek yargısal denetiminin yapılmasının mümkün olmadığı ve iptal taleplerinin yetkisizlik nedeniyle reddedilmesi gerektiği..”

Sayfa |
48

Anayasa Mahkemesine Norm denetimi için götürülen KHK	İptali istenen Maddeler	Anayasa Mahkemesi kararı (tarih/sayı/resmi gazete)
668 sayılı KHK	A- 1. maddesinde yer alan “...ve bazı kurum ve kuruluşlara dair...” ibaresinin, B- 4. maddesinin (1), (2), (3), (4) ve (7) numaralı fıkralarının, C- 5., 6., 7., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36. ve 38. Maddelerinin iptali	Esas Sayısı : 2016/166 Karar Sayısı : 2016/159 Karar Tarihi : 12.10.2016 R.G. Tarih – Sayısı : 4.11.2016 - 29878
669 Sayılı KHK	A- 1. maddesinde yer alan “...ve Milli Savunma Üniversitesinin kurulmasına ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi ...” ibaresinin, B- 5., 6., 7., 8., 9., 10., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56., 57., 58., 59., 60., 61., 62., 63., 64., 65., 66., 67., 68., 69., 70., 71., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 81., 82., 83., 84., 85., 86., 87., 88., 89., 90., 91., 92., 93., 94., 95., 96., 97., 98., 99., 100., 101., 102., 103., 104., 106., 107., 108., 109., 110., 111., 112. ve 113. maddelerinin, C- 20. maddesiyle 26.10.1963 tarihli ve 357 sayılı Askeri Hakimler Kanunu’na eklenen geçici 13. Maddenin Ç- 105. maddesinin; 1- (1) numaralı fıkrasının, 2- (2) numaralı fıkrasının son cümle,	Esas Sayısı : 2016/167; Sayısı ; Karar Sayısı : 2016/160 Karar Tarihi : 12.10.2016 R.G. Tarih – Sayısı : 4.11.2016 – 29878
670 sayılı KHK	10. maddesinin (7), (9) ve (10) numaralı fıkraları	Esas Sayısı : 2016/171; Karar Sayısı: 2016/164; Karar Tarihi : 2.11.2016 R.G.Tarih-Sayı : 8.11.2016-29882

671 sayılı KHK	A- 2., 5., 7., 8., 9., 10., 11., 15., 16., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 28., 29. ve 30. maddeleri, B- 26. maddesiyle 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilât Kanunu’nun ek 24. maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen fıkra da yer alan “...aranmaksızın...” ve “...ve mülakat...” ibareleri	Esas Sayısı : 2016/172 Karar Sayısı : 2016/165 Karar Tarihi: 2.11.2016 R.G.Tarih-Sayı : 8.11.2016-29882
-----------------------	---	---

Danıştay Kararı

Danıştay Beşinci Dairesi, ihraç edilenlerin yaptığı başvuruları geri çevirerek bu tür uyuşmazlıkların idare mahkemelerinin görev alanına girdiğine hükmetmiştir. **Bu kararlarda OHAL KHK’ları ile yapılan işlemlerin kanun gücünde olduğu da özel olarak belirtilmiştir.**

Danıştay’ın web sitesinde yer alan karar özetlerine aşağıda yer verilmiştir.

Davacı hakkındaki , Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Kurulu’nun 24.08.2016 tarih ve 2016/426 sayılı kararının disiplin suçu işlenmesi karşılığında uygulanan ve yargı denetimine tabi bir disiplin cezası olan meslekten çıkarma cezası niteliğinde olmadığı dikkate alındığında, 6087 sayılı Kanunun 33. Maddesi’nde yer alan hüküm uyarınca, ilk derece mahkemesi olarak Danıştay’da görülebilecek bir uyuşmazlık bulunmadığından, çözümünde idari yargıda genel görevli yargı yeri olan idare mahkemelerinin görevli olduğuna ilişkin Danıştay Beşinci Dairesinin 04.10.2016 günlü, E:2016/8196, K:2016/4066 sayılı kararı. **Tarih:** 03 Kasım 2016

Davacının 672 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Kamu Personeline İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Kanun Hükmünde Kararname ile kamu görevinden çıkarılmasından kaynaklanan uyuşmazlığın, 2575 sayılı Yasa’nın 24. maddesinde sayılan uyuşmazlıklardan olmadığı anlaşıldığından görüm ve çözümünün 2576 sayılı Yasa’nın 5. maddesi gereğince idari yargıda genel görevli yargı yeri olan idare mahkemesine ait olduğuna ilişkin Danıştay Beşinci Dairesinin 04.10.2016 günlü, E:2016/8136, K:2016/4076 sayılı kararı. **Tarih:** 03 Kasım 2016

Davacının, 669 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Milli Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname ile kamu görevinden çıkarılmasından kaynaklanan uyuşmazlığın, 2575 sayılı Yasa’nın 24. maddesinde sayılan uyuşmazlıklardan olmadığı anlaşıldığından görüm ve çözümünün 2576 sayılı Yasa’nın 5. maddesi gereğince idari yargıda genel görevli yargı yeri olan idare mahkemesine ait olduğuna ilişkin, Danıştay Beşinci Dairesinin 04.10.2016 günlü, E:2016/7983, K:2016/4079 sayılı kararı.**Tarih:** 03 Kasım 2016

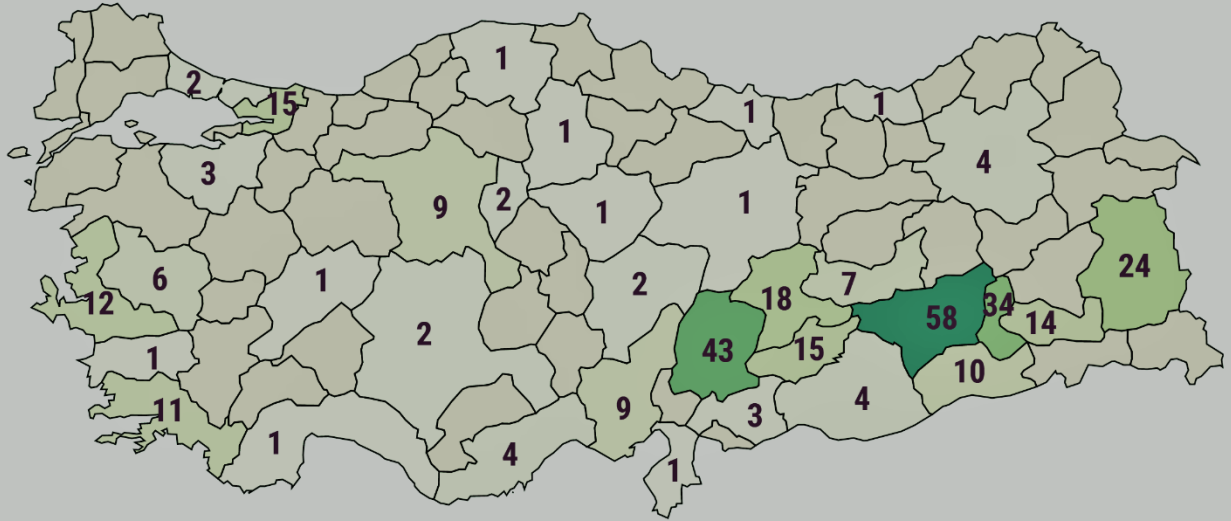
İdare Mahkemesine Başvurular

İdare Mahkemeleri, ihraçlarla ilgili yapılan itiraz başvurularını, KHK'ların bir yasama tasarrufu olduğu gerekçesiyle idari davaya konu edilemeyeceğine ilişkin kararlar vermiştir.

“KHK’nın yürürlüğe girdiği tarihi itibarıyla ekli listelerde isimleri bulunan kişilerin kamu görevinden başka bir işleme gerek kalmaksızın çıkarılacağı hükmüne yer verilmiş olup, bu KHK uyarınca da davacının görevine son verilmesi üzerine bakılmakta olan dava açılmıştır. İptal davalarında güdülen amaç, idari işlemlerin hukuka uygunluğunun yargı yoluyla denetlenmesi olduğundan, dava konusu edilen işlemin idari davaya konu olabilecek nitelik arz etmesi zorunludur. Oysa davaya konu edilen bir “Yasama Tasarrufu” olup Kanun hükmündedir. Dolayısıyla ortada başkaca bir işlem bulunmadığı için ve dava konusu KHK’nın da vasfı bulunmadığından idari davaya konu edilemeyeceği tartışmasızdır”. (İstanbul 9. İdare Mahkemesi (Esas No: 2016/2199; Karar No: 2016/1981 – 06.12.2016))

Elde edilebilen 320 İdare Mahkemesi kararında da yukarıda alıntılanan karar tekrarlanmıştır.

OHAL KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELER: İHRAÇ KARALARINA KARŞI İDARE MAHKEMELERİNİN VERDİĞİ RET KARARLARININ COĞRAFİK KONUMU (320 RET KARARI)

yeni olarak bir itiraz ve başvuru yolu açıldı. 685 sayılı KHK'dan önce böyle bir yolun olmadığı, var olduğu varsayılan yolların da etkisiz olduğu açıkça ortadadır. Dolayısıyla AİHM, kendisine dava gelmemesini öncelikle ele almış, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin gereğini yapmamıştır.

Mercan/Türkiye Başvurusu (Başvuru No: 56511/2016)¹⁵

AİHM Kabul edilemezlik kararı: 17 Kasım 2016

Giresun'da Hakimlik görevi yapmakta olan Başvurucu Mercan, 17 Temmuz 2016'da gözaltına alınarak 18 Temmuz 2016 tarihinde tutuklanmıştır. Başvurucunun tutuklama kararına karşı yaptığı itiraz Ordu Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 8 Ağustos 2016 tarihinde reddedilmiştir. Başvurucu, 2 Eylül 2016 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurmuş ve Sözleşmenin 5. maddesinin 1. ve 3. fıkralarını (özgürlük ve güvenlik hakkı) ileri sürerek, delil gösterilmeden tutuklanmış olmasından, tutuklama kararının gerekçelendirilmemiş olmasından ve tutukluluğun süresinden şikâyet etmiştir. Ayrıca Sözleşmenin 3. maddesi (insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele yasağı) ve 6. maddesini (adil yargılanma hakkı) ileri sürerek tutukluluk koşullarından ve adil yargılanma hakkının da ihlal edilmiş olmasından şikâyet etmiştir.

Mevcut davada Bayan Mercan'ı Anayasa Mahkemesi'ne başvurma yükümlülüğünden muaf kılan özel şartların mevcut olup olmadığı konusunda Mahkeme, başvurucunun ileri sürdüğü iddiaların Anayasa Mahkemesi'ne yapılacak bireysel başvurunun etkililiğinden şüphe duymaya yeterli olmadığını belirtmiştir. Bu bağlamda, Sözleşmenin 35. maddesinin 1. fıkrasına uygunluk açısından, Anayasa Mahkeme'si üyelerinin tarafsızlığı hususunda duyduğu basit endişelerin, Bayan Mercan'ı bu yargı organına bireysel başvuru yapma yükümlülüğünden muaf tutmayacağını belirtmiştir. Dolayısıyla Mahkeme, Bayan Mercan'ı Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru yapma yükümlülüğünden muaf tutabilecek özel bir neden görmemektedir. Sözleşmenin kurduğu koruma mekanizmasının ikincil nitelikte olduğunu vurgulayarak, Mahkeme başvurucunun yerel mahkemelere bu koruma mekanizması içerisindeki temel rolü oynama fırsatını verecek bir girişimde bulunmadığı kanaatini taşımaktadır.

Ayrıca, Bayan Mercan'ın tutuklanması kararı olağanüstü hal uygulaması çerçevesinde, kanun hükmünde kararname ile alınan bir tedbir olmadığı için Mahkeme, başvurucunun tutukluluk kararına itirazın imkânsız olduğu yönündeki iddiasını haklı görmemiştir.

Sonuç olarak Mahkeme, başvurucunun Sözleşmenin 5. maddesine dayalı şikâyetini iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması nedeniyle, Sözleşmenin 35. maddesinin 1. ve 4. fıkraları uyarınca reddetmiştir.

Zihni/Türkiye Başvurusu (Başvuru No: 59061/2016)¹⁶

AİHM Kabul edilemezlik kararı: 8 Aralık 2016

Lise öğretmeni olan Başvurucu, 21 Temmuz 2016'da ilan edilen olağanüstü hal çerçevesinde alınan önlemler neticesinde, 25 Temmuz 2016 tarihinde, görev yaptığı lisenin müdür yardımcılığı görevinden uzaklaştırılmıştır.

26 Eylül 2016 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuran Başvurucu, Sözleşmenin 6. maddesi (mahkemeye erişim hakkı), 13. maddesi (etkili başvuru hakkı) ve 15. maddesine (olağanüstü hallerde

¹⁵ [http://hudoc.echr.coe.int/eng-press#{\"itemid\":\[\"003-5549956-6992608\"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/eng-press#{\)

¹⁶ [http://hudoc.echr.coe.int/eng-press#{\"itemid\":\[\"003-5571723-7028417\"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/eng-press#{\)

yükümlülükleri askıya alma) dayanarak, görevinden alınması işlemine karşı haklarını savunabilmek için başvurabileceği bir yargı merciinin olmadığından şikâyet etmiştir.

Mahkeme, başvurunun Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuru yapmadan önce, şikâyetlerini ulusal mahkemelere sunmadığını tespit etmiştir.

Mahkeme, bu başvuru ile ilgili olarak, idari uyuşmazlık yolunun başvuru için erişilmesi gerçekten mümkün olmayan bir yargı yolu olduğunun iddia edilemeyeceğini belirtmiştir. Ayrıca, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 148. maddesinin 3. fıkrası Anayasa Mahkemesine, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Protokolleri ile Anayasa tarafından korunan hak ve özgürlüklerin ihlal edildiğine dair bireysel başvuruları, olağan kanun yollarının tüketilmesinden sonra, inceleyerek karara bağlama hususunda yetki vermiştir. Başvurucu ile aynı durumda olan çok sayıda davacı, şikâyetçi oldukları tedbir önlemlerine karşı Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuşlardır. Anayasa Mahkemesi, her ne kadar içtihat değişikliğine giderek verdiği son dört prensip kararında, 668, 669, 670 ve 671 no'lu kanun hükmünde kararnamelerin anayasaya uygunluğunu denetleme yetkisine sahip olmadığına hükmetmiş olsa da bu prensip kararları, anayasaya aykırılığın soyut norm denetimi kapsamında öne sürüldüğü iptal davalarına ilişkindir. Mahkeme ayrıca, Anayasa Mahkemesinin, anayasaya uygunluğun denetimi çerçevesinde, bir yasanın anayasaya uygun olduğuna hükmetmiş olmasının, aynı yasanın hükümlerine dayanılarak uygulamaya konulan bireysel işlemlere karşı Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunulmasına engel teşkil etmeyeceğini gözlemlemektedir. Ayrıca, Anayasa Mahkemesi kanun hükmünde kararname ile alınan önlemlere ilişkin olarak kendisine sunulan binlerce başvuruyu incelemeye yetkili olup olmadığı konusunda henüz bir karar vermemiştir. Anayasa Mahkemesine sunulmuş ve derdest olan bireysel başvuruların sonucuna ilişkin herhangi bir yoruma girmeksizin, Mahkeme, başvurunun başvurusu ile ilgili olarak, bireysel başvuru yolu ve idari yargı yolunun başvuru için erişilmesi mümkün olmayan veya tüketilmesi gerekmeyen iç hukuk yolları olduğunun ispat edilemediğini belirtmektedir.

Mahkeme, Sözleşmenin 35. maddesinin 1. fıkrasına uygunluk açısından, Anayasa Mahkemesi üyelerinin tarafsızlığı hususunda duyduğu basit endişelerin, Başvurucuyu bu yargı organına bireysel başvuru yapma yükümlülüğünden muaf tutmayacağını belirtmiştir. Dolayısıyla Mahkeme, Başvurucuyu Türk hukuk sisteminin öngördüğü iç hukuk yollarını tüketme yükümlülüğünden muaf tutabilecek özel bir neden görmemektedir. Sözleşmenin kurduğu koruma mekanizmasının ikincil nitelikte olduğunu vurgulayarak, Mahkeme başvurunun yerel mahkemelere bu koruma mekanizması içerisindeki temel rolü oynama fırsatını verecek bir girişimde bulunmadığı kanaatini taşımaktadır. Sonuç olarak Mahkeme, başvurunun başvurusunu iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması nedeniyle, Sözleşmenin 35. maddesinin 1. ve 4. fıkraları uyarınca reddetmiştir.

685 Sayılı KHK İle Kurulan OHAL İnceleme Komisyonu

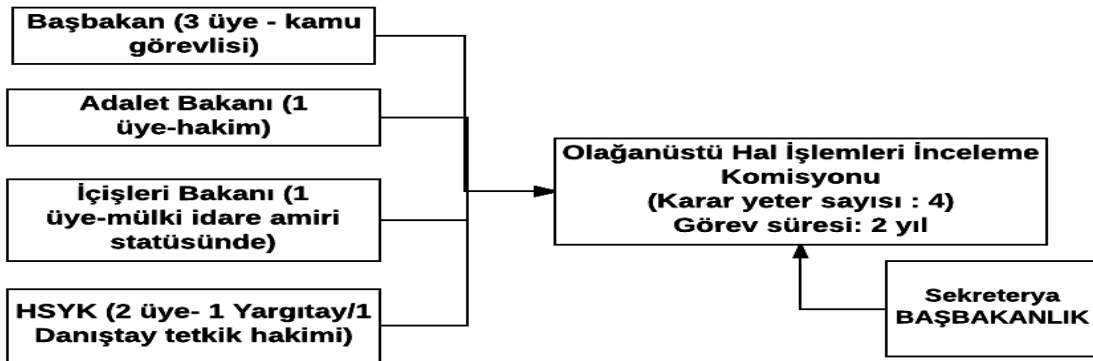
23 Ocak 2017 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan 4 Olağanüstü Hal Kararnamesinden birini Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu kurulmasına ilişkin 685 sayılı KHK oluşturdu.

Kararnamenin 1. Maddesine göre İnceleme Komisyonu'nun amacı aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

*“olağanüstü hal kapsamında, terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti, aidiyeti, iltisakı veya bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle başka bir idari işlem tesis edilmeksizin doğrudan kanun hükmünde kararname hükümleri ile tesis edilen işlemlere ilişkin **başvuruları değerlendirmek ve karara bağlamak**”*

OHAL KHK'ları vasıtasıyla kapatılan ve tasfiye edilen tüzel kişiliklerin de kurulacak bu komisyon tarafından incelenmesi öngörülmüştür.

685 sayılı KHK'nın 1. Maddesinin 2. Fıkrasında Komisyonun 7 üyesinin olacağı, üyelerin üçünün kamu görevlileri arasından Başbakan tarafından, bir üyenin Adalet Bakanlığının merkez teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşlarında çalışan hâkim ve savcılar arasından Adalet Bakanı tarafından, bir üyenin mülki idare amirleri sınıfına mensup personel arasından İçişleri Bakanı tarafından , birer üye Yargıtay'da ve Danıştay'da görev yapan tetkik hâkimleri arasından Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirleneceği yer almaktadır.

Ayrıca bu kurulun sekreteryaya hizmetlerinin Başbakanlık tarafından yerine getirileceği ve yeterli sayıda personel atanacağı da KHK'nın 12. Maddesinde hüküm altına alınmıştır.

685 sayılı KHK'nin ayrıntılı analizi için bkz.

“OHAL Komisyonu Etkili Bir Hukuk Yolu mu?”, Kerem Altıparmak, 31 Ocak 2017, bianet

<http://bianet.org/bianet/toplum/183186-ohal-komisyonu-etkili-bir-hukuk-yolu-mu>

685 sayılı KHK’da önerilen başvuru ve incele usulüne ilişkin şema

